

Naša anketa

V máji uplynie 71 rokov od posledného boja s banderovcami na území Slovenska (pri Veľkej Lodine 4. 5. 1948), kvôli prenikaniu ktorých bolo zmobilizovaných vyše tritisíc bývalých partizánov.

Uvedomujeme si, že dnes sme v boji s neobanderovcami v podstate osamotení? Lebo nielen Slovensko, ale zdá sa, že ani Rusi, Bielorusi... si zatiaľ nezavolali ukrajinského veľvyslanca „na koberec“ za zákony, ktorými jeho štát velebí zásluhy týchto katanov.

To sa naozaj, okrem SZPB, u nás nikto nepostaví a nepovie, že neobanderovstvo medzi slušných ľudí nepatrí?

Michal Kuchár, tajomník ObIV SZPB, Spišská Nová Ves: – Je to pravda, týchto bojov sa zúčastnil aj môj nebohý otec. Z 2. svetovej vojny sa vrátil až 4. augusta v noci a vtedy som sa narodil!

V dnešnej dobe je všetko možné, sloboda, demokracia je vhodná aj pre neobanderovcov, aj pre neofašistov. A pospolití obyčajní ľudia sa začínajú báť. Preto čušia a nevyjadrujú otvorene svoje názory.

Štefan Dubovický, tajomník ObIV SZPB, B. Bystrica: – Verejnosť je masírovaná a presvedčaná, že Rusko ohrozuje Ukrajinu. Že neoprávnene zabralo Krym.

Všetko, čo je proti Rusku, je dobré. Veď to je aj výsledkom hlasovania v OSN na odsúdenie glorifikácie fašizmu. Len preto, že to navrhlo Rusko, štáty Európy to ignorujú.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Keby sa angažovali Rusi, tak by boli odmietnutí Ukrajinou, EÚ a USA. V ostatných krajinách politici realizujú iba pokyny EÚ a NATO. V praxi to znamená, že fašizmus prekvitá.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Martin: – Už dlhšie sme svedkami nekritického postoja a nečinnosti našich popredných predstaviteľov politickej scény a exekutívy k problematike vojnovnej a po vojnovnej činnosti banderovcov a súčasného neobanderovstva. Vo svojich prejavoch na verejnosti síce skloňujú extrémizmus vo všetkých pádoch, ale natíska sa otázka, ako úprimne to asi myslia, keď taký závažný fenomén obchádzajú bez povšimnutia v domácej a zahranično-politickej činnosti.

Neobanderovstvo naozaj medzi slušných ľudí nepatrí a najmä v zahranično-politických vzťahoch s Ukrajinou je viac ako potrebné tento problém otvoriť, veľmi jasne a nahlas ho pomenovať ako jav, ktorý našim susedským vzťahom určite neprospeje, ale škodí.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Lukašenkov Osvienčim

Bieloruský prezident A. Lukašenko pokračuje v tvrdých čistkách vlády kvôli „Osvienčimu“ v kravine.

Keď totiž 26. marca navštívil agroholding „Kupalovskoje“ a spoznal tamjšie podmienky chovu kráv, nazval ich Osvienčimom a celkový stav firmy vyjadril frázou: „všade je cintorín, vonku i pod strechou“.

Okamžite preto nariadil vytvoriť zoznam zodpovedných za súčasný stav agroholdingu a v prípade potreby začať aj trestné konanie.

„Všetkých pod nôž, všetkých do jedného,“ povedal A. Lukašenko.

Podľa lenta.ru, 28. 3. 2019

Bratislava: Oslobodenie vs. ukončenie bojov

„Vallo urazil poslancov, nepozval ich na spomienku oslobodenia Bratislavy,“ uviedol titulok denníka Pravda. Redakcia Bojovníka si však myslí, že bratislavský primátor Matúš Vallo poslancov NR SR a verejnosť urazil úplne niečím iným. Tým, že nezorganizoval spomienkový akt na pripomenutie si 74. výročia oslobodenia Bratislavy vojskami Červenej armády, ale nahradil ho oslavami „ukončenia bojov“.

Tento fakt vyplýval nielen z pozvánky, ale aj z prvých slov moderátora podujatia na Námestí Eugena Suchoňa. Azda aj kvôli tomu tu bolo

toho roku menej vencov, menej sem prišlo vojnových veteránov a menej tu bolo aj Bratislavčanov.

Prečo výročie „ukončenia bojov“

niektorí priami účastníci boja s fašizmom otvorene odignorovali? Vraj „kvôli avizovanej prítomnosti prezidenta A. Kisku,“ ktorý ich „sklamal“!

Na Námestí Eugena Suchoňa vystúpili nie k oslobodeniu, ale k „ukončeniu bojov o Bratislavu“ primátor Matúš Vallo a prezident SR Andrej Kiska. Bývalý slovenský partizán

(Pokračovanie na str. 4)

Dolphovi Lundgrenovi sa zachcelo stretnutia s Putinom a účasť v sprievode „Nesmrtelného pluku“

„Lundgren chce, aby sa mu pomohlo uskutočniť stretnutie s Vladimírom Putinom a taktiež sa chce 9. mája prejsť v sprievode „Nesmrtelného pluku“ na počesť Dňa víťazstva“, prezradil Belanov. Dodal, že Lundgren chce v „Nesmrtelnom pluku“ kráčať spolu s Putinom a hercom Vasilijom Lanovom. Bude pritom niest portrét svojho deda, ktorý padol počas 2. svetovej vojny.

Generálny riaditeľ filmovej spoločnosti „Griffon Film“ A. Belanov už predtým oznámil, že Dolph Lundgren pricestuje na Krym kvôli účinkovaniu vo filme o 2. sv. vojne. Poznamenal, že hollywoodský herec bude hrať v dvoch častiach trilógie „Odsúdení na hrdinstvo“ (voľný preklad), kde zosobní náčelníka gestapa v Kerči Güntera Geldmana.

Pripomeňme tiež, že kedysi Lundgren nazýval Putina „chlapáckym prezidentom“.

V. Mikunda, podľa vz.ru z 3. 4. 2019

Takže, koho je Krym?

Správnou odpoveď na túto otázku, ktorú majú tak radi nacionalisti, našiel odpoveď Ivovský novinár Michail Miščišin.

Tá vraj dorazí hlavne „sebavedomých“ vlastencov Ukrajiny. Pretože otázku „Či je Krym?“ treba najskôr preformulovať na „Čia je Ukrajina?“

Ukrajinský novinár tvrdí, že podľa toho, ako odpovedajú, existujú štyri kategórie občanov. „Čestný Ukrajinec sa zamyslí, múdry zosmutnie, vlastenec zaplače a pre hlupákov sa zákony nepíšu. Tí sa vraj budú stále pýtať – Koho je Krym?“

Michail Miščišin svoj oznam doplnil obrázkom s popisom: „Povedz mi, či je Krym a ja ti poviem, kto si ty“.

S využitím riafan.ru z 13. 6. 2019

Na zamyslenie:

V Bruseli o rodinnej politike nič nepočujeme, ale každý deň sa diskutuje o význame migrácie.

Viktor Orbán

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

08

Ohrozí ruský tromf aj Slovensko?

Spojené štáty aj ich európski partneri pokračujú v nátlaku na Rusko nevedomujúc si, že Moskva nepotrebuje ani USA a ani EÚ, lenže pre Západ je spolupráca s Ruskom viac ako nevyhnutná.

V čom spočíva taká závislosť? Značná časť príjmov USA, Kanady a EÚ stojí na príjmoch automobilového priemyslu, pričom tak v Európe, ako aj v USA sú prijaté veľmi vysoké štandardy na ochranu životného prostredia. Premenené do praxe, prenieslo sa

to do zákazu predaja automobilov bez systému očisťujúceho výfukové plyny.

Tu si však treba uvedomiť, že jedným z dôležitých prvkov takýchto systémov je paládiový autokatalyzátor, ktorý nebude tak skoro ničím nahradený. Paládium

sa tak stáva jedným z najpotrebnejších kovov na trhu, lenže ťaží sa len v Rusku a v JAR.

Takže?

S využitím news-front.info z 20. 3. 2019

Prečo už NATO nechce bojovať s Ruskom?

Úspešná operácia Ruska v Sýrii odvrátila veľkú vojnu, ktorou USA a NATO dúfali v ľahkú porážku Ruska.

Politológ Jevgenij Satanovskij uvádza, že po sýrskej kampani sa už nedá ani trochu predstaviť si, že by sa do OS Ruska pustili armády NATO. Rusko totiž predviedlo svoje schopnosti, ktoré sa ukázali byť rádovo vyššie ako schopnosti NATO. Rusko s menšími silami a s menšími výdajmi dokázalo v Sýrii to, čo tam nedokázali Američania so svojimi spojencami.

Donald Trump môže akokoľ-

vek vychvaľovať americkú armádu, ale každý, kto len trochu rozumie záležitostiam vojny, na prvý pohľad videl, že islamských teroristov neporazili armády NATO a jeho spojencov! Celý svet sa na vlastné oči presvedčil, že keby nebolo Ruska, tak dnes by už Sýria neexistovala!

„My sme dokázali urobiť to, čo Štáty nedokázali. S menšími silami, za halierovú cenu v porovnaní s tým, koľko na tieto

blízkovýchodné kampane vydali Američania. Vrhli do toho miliardy dolárov!“ – povedal Satanovskij.

Na základe toho sa zmenil pohľad na armádu Ruska na Západe. Dnes už ani jeden generál NATO nemá ochotu bojovať s RF. Preto jediné, čo zostáva aliancii, aby nebola ohrozená jej existencia, je „hrýzť a kydať“, rozmiestňovať vojská v Pobaltsku a v Poľsku a trénovať bojovníkov na Ukrajine.

Podľa rueconomics.ru, 26. 3. 2019

Trump mení NATO na „alianciu päťolizáčov“

Prezident USA Donald Trump sa pokúša zmeniť NATO na „alianciu päťolizáčov a úslužných pomocníkov,“ ktorí budú bez reptania súhlasit s jeho názorom vo všetkom.

Tento názor vyslovil v článku v ZDF novinár Elmar Theveßen. Poukázal ním na to, že Trump požaduje od členov aliancie nielen zvýšenie výdajov na obranu do 2 percent, ale aj vydržiavanie

amerických vojsk na území spojencov. Povinnou podmienkou spolupráce s Washingtonom je aj podpora jeho politiky voči Iránu, Číne, Rusku a Afganistanu. „Kto sa podriadi, ten bude

odmenený,“ hovorí sa v článku na stránke ZDF.

Podľa Theveßen je dokonca aj generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg slabčákom, pretože nedokáže ovplyvniť niektorých „nepokorných“ členov aliancie, konkrétne Nemecko.

– r –

Počítačové hry krivia historickú pamäť

Predseda vlády RF Dmitrij Medvedev skritizoval zahraničné počítačové hry za falšovanie dejín. „Ich hrdinovia sa nepodobajú, tanky nie sú také, aj uniformy sú iné,“ rozhorčil sa.

Mánia pre počítačové hry chytila milióny dorastencov, pritom však virtuálnu realitu vedľa čoraz menej odlišit od pravdy, vrátane oporných bodov vlastných dejín. „Nie sú tu žiadne hranice, je tu však hlúposť a tá je bezhraničná. Keď si pozeráš niektoré hry, myslím

tým nie naše, ale zahraničné, jednoducho žasneš,“ rozhorčil sa Medvedev.

„Náš národ je v istom zmysle náročný, vždy si začína všimnúť, ktoré fakty sú chybné, aká udaťnosť vôbec neexistovala, ktorí hrdinovia sa na nikoho nepodobajú, tanky nie sú také, ako

v skutočnosti, uniformy sú iné,“ cituje ruského premiéra TASS.

Na riešenie tejto situácie existujú len dve cesty. Prvá, zakázať hrať sa takéto hry alebo, druhá, vytvoriť svoje, ktoré budú objektívne odrážať historickú realitu, čiže tak, ako to naozaj bolo. Hoci aj u nás je už dostatok príkrášľovania, či zneuctovovania dejín protifašistického odboja.

– vmi –, s využitím vz.ru z 30. 3. 2019

Danko je proti americkým vojskám v štáte

Bratislava chce podľa neho dosiahnuť zmluvu o vojenskej spolupráci, ktorá nepredpokladá prítomnosť amerických vojakov na území SR.

Podľa jeho slov pre Parlamentné listy, dohoda

s USA nesmie podkopávať suverenitu štátu a nútiť ho zúčastňovať sa projektov, ktoré nie sú preň výhodné.

Podľa kp.ru, 7. 4. 2019

Truban a „pán Boh s nami“

Poslanec národnárov Anton Hrnko na sociálnej sieti kritizuje podpredsedu Progresívneho Slovenska Michala Trubana, ktorý sa s najväčšou pravdepodobnosťou stane jeho novým lídrom.

A. Hrnko upozornil na výrok, ktorý Truban pred časom uviedol, že jednou z najhorších vecí v politike je podľa neho národovectvo a lokálpatriotizmus.

Hrnko na to reaguje. „Nuž pozrite sa, čo to je lokálpatriotizmus. Je to láska k svojej rodine, radosť zo svojho domu, láska ku

krajine, v ktorej bývam, a láska k ľuďom, ktorí žijú okolo mňa.“

A národovectvo, to podľa Antona Hrnka nie je nenávisť k druhým. „Je to láska ku svojim spolurodákom, je to radosť z toho, že niekto z nás vyhral matematickú olympiádu, že naši športovci boli úspešní, že nášmu hospodárstvu

sa darí, že našim ľuďom sa žije lepšie, ako v iných krajinách atď.“

„Ak toto je to zlo, proti ktorému brojila na svojich pútačoch nová prezidentka, tak pán Boh s nami. Ak toto je program progresivcov, ktorý chcú ponúknuť Slovensku, tak sa ich pýtam: Hovorí im niečo pojem Slovensko? Má pre nich nejakú cenu pojem Slováč? A keď ani jedno nie je pravda, v prospech koho chcú na Slovensku vládnuť?“

HSP, 4. 4. 2019 (výňatok)

Čo píšú iní

■ Poľsko chce od Nemecka 900 miliárd reparácií

Poslanec poľského sejmu Januš Ševčak nazval hanbou, že poľské úrady ešte od Nemecka nezískali najmenej 900 miliárd USD za škody spôsobené ním počas 2. sv. vojny.

Pre časopis WPolityce povedal, že nebyť nemeckých zločinov, Poľsko by dnes bolo omnoho prekvitajúcejším štátom. A to, že poľské úrady za ostaných 30 rokov ignorovali otázku kompenzácií, je vraj hanbou. Pritom sa s počudovaním pozerá na správanie nemeckých politikov, ktorí učia Poliakov o nadvláde zákonov.

„Do čias, kým Nemecko nevyrovná svoj dlh voči Poľsku za 2. sv. vojnu, pričom ide o najmenej 900 miliárd dolárov, musí pri útokoch na poľskú vládu zachovávať výnimočnú zdržanlivosť,“ povedal Ševčak.

Kp.ru zo 7. 4. 2019 (výňatok)

■ Čierne dielo CIA...

Nástup islamistov pod britskou zástavou

Terorizmus prežil, ale prešiel aj podstatnou transformáciou. Prestal byť fašistickým či neonacistickým a stal sa islamistickým.

Islamizmus bol spočiatku úzko prepojený s vládnucimi kruhmi a tajnými službami Západu. Hnutie „Muslimské bratstvo“, ktoré stálo pri zrode islamizmu, vzniklo koncom dvadsiatych rokov v Egypte, ktorý bol vtedy pod britskou koloniálnou vládou. Angličania mali prsty aj v stvorení wahhábizmu. Islamský radikalizmus bol v súčasnej Saudskej Arábii zavádzaný pred a počas 1. sv. vojny, aby rozvrátil Osmanskú ríšu, ktorá paktovala s Nemeckom a Rakúsko-Uhorskom.

Preto Briti, ktorí stvorili základy radikálneho islamu a jeho ideológiu, podporili vodcov islamského radikalizmu a doposiaľ s ním udržiujú kontakt.

Islamisti a nacistické Nemecko

Počas a po 2. sv. vojne sa ku kontrole islamizmu pridal aj nacizmus.

Jeruzalemský muftí Mohammed Haji Amin al-Husseini strávil celú vojnu v Berlíne a v roku 1940 podpísal dohodu o spolupráci s nacistickou vládou. Osobne konzultoval s reichsführerom-SS Himmlerom, opakovane sa stretával s Hitlerom a dával mu dokonca lekcie biblických dejín.

Čo je však veľmi dôležité, po vojne skupina zamestnancov Hlavného ríšskeho veliteľstva bezpečnosti 3. ríše na čele s vedúcim personálneho oddelenia Aloisom Brunnerom konvertovala na islam a splynula s islamistickými sieťami na Blízkom východe, predovšetkým v Egypte a Sýrii.

Brunner žil veľmi dlhý život, ale nezomrel prirodzenou smrťou: v roku 2010 bol zabitý v rámci špeciálnej operácie proti jeho osobe. Aj z tohto sa dá usudzovať, ako hlboko prenikol nacizmus do islamizmu a zmiešal sa s ním. Keď si zoberieme do úvahy prepojenie s tajnými službami, máme tu výbušnú zmes, v ktorej má islamizmus pridelenú úlohu teroristu bojujúceho za západný „Nový svetový poriadok“, ktorý nakoniec bol a stále je konečným cieľom nacistického projektu.

Protiproud.cz, 6. 4. 2019 (výňatok)

■ Postoj Gazpromu je ohrozený...

Dánsko navrhlo alternatívnu trasu plynovodu Severný prúd-2 v dánskom kontinentálnom šelfe južne od ostrova Bornholm.

Ture Falbe-Hansen z dánskej tlačovej agentúry vyhlásil, že počas 2. sv. vojny bolo v tejto oblasti potopených okolo 50 tisíc ton chemickej munície. Dánsko v tejto súvislosti žiada o ekologické zhodnotenie každému variantu trasy plynovodu.

Polipuzzle.ru, 28. 3. 2019 (výňatok)

■ Našiel sa cylinder a tabatierka W. Churchilla

Pracovník na jednej zo skládok odpadu vo V. Británii našiel veci, ktoré patrili Winstonovi Churchillovi, napísal list The Daily Mail.

V hromade odpadu sa mu podarilo nájsť nielen klobúk, tabatierku a cigaru známeho politika, ale aj niekoľko stovák listov, ktoré svojmu synovi písala Churchillova kuchárka. Práve tie objasnili, že legendárny britský premiér podaroval svoje veci kuchárke za výbornú prácu. Bola medzi nimi aj jeho fotka s osobným podpisom.

Pravda.ru, 26. 3. 2019

(Pokračovanie na str. 4)

Posilní nás mladá sociálna demokracia?

V utorok 9. 4. navštívil predsedu SZPB P. Sečkára krajský predseda mladej sociálnej demokracie z Prešova Richard Eliáš.

Pochopiteľnou, prvou témou rozhovoru bolo pomenovanie toho, čo nás spája. Lady sa prelomili hneď na začiatku, keďže sa ukázalo, že R. Eliáš je člen SZPB. Navyše je aj vnukom priameho účastníka SNP, ktorý bol vyznamenaný medailou Za chrabrosť a Čs. vojnovým krížom 1939.

Hlavnou témou stretnutia bolo hľadanie cesty a spôsobov ako by asi tisícčlenná (+cca 4000 sympatizantov na facebooku) organizácia mladých sociálnych demokratov mohla pomôcť novotvoriacej sa mladej platforme SZPB, či by ju vedela početne po-

silniť a obsahovo obohatiť. Dozvedeli sme sa tiež, že Richard Eliáš kandiduje na kandidátke strany SMER-SD do eurovoľieb pod číslom 8.

Neúcta Novín TV JOJ

Dňa 3. apríla odvysielala televízia JOJ v rámci svojej spravodajskej relácie „Noviny TV JOJ“ príspevok Richarda Nemca o vládou SR schválenom projekte Hrobu neznámeho vojaka. Príspevok bol povrchný a dehonestujúci.

Slovenskému zväzu protifašistických bojovníkov, ktorý ako prvý pomenoval potrebu vybudovania tohto protokolárneho miesta a neskôr sa k jeho iniciatíve pripojil Klub generálov SR, Zväz vojakov SR a nakoniec aj Ministerstvo obrany SR s radom ďalších organizácií, je veľmi ľúto, že také-

to témy spracúvajú redaktori, ktorým chýba historické poznanie a tým aj komentovanie.

Správa TASR informovala, že „Hrob neznámeho vojaka ako protokolárne miesto Slovenskej republiky je ústredné pietne miesto a najčestnejší vojnový hrob, pri ktorom sa organizujú štátne pietne akty. Je trvalým symbolom nespochybniteľného vlastenectva a skutočného hrdinstva občanov štátu, ktorí do posledného písmena naplnili slová prisahy“.

Spochybňovanie je urážkou známych i neznámych.

V Bratislave dňa 5. 4. 2019

Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc.
zástupca štatutára, tajomník ÚR SZPB

Ku škandalózne zmluve s Američanmi

V 14. týždni sa konalo zasadnutie európskeho výboru NR SR, ktoré ukázalo, že v otázke škandalózne zmluvy má maslo na hlave minister Miroslav Lajčák. Text zmluvy zatiaľ nikto nechce zverejniť, poslanec Paška hovorí o „brutálnom škandále“.

Minister obrany Peter Gajdoš uviedol dôvod, prečo sa jeho ministerstvo od zmluvy dištancuje: „MZV v rámci procesu dojednávania zmluvy presadzovalo a presadzuje potrebu jej uzatvorenia predovšetkým pre vytvorenie podmienok prítomnosti vrátane neštandardných výhod armády USA na území SR, a to bez potreby viazania tejto dohody na akékoľvek potenciálne projekty a ich realizáciu. Uvedené skutočnosti sú pritom v ostrom rozpore s mediálnymi vyhláseniami, že zámerom vytvorenia tejto dohody sú predovšetkým projekty modernizácie vojenskej infraštruktúry SR

a nie prítomnosť armády USA na území SR.“ P. Gajdoš tu v podstate otvorene obvinil MZVaEZ SR z protislovenskej činnosti.

„Podstatou veci je tá zmluva o obrannej spolupráci. To je problém, ktorý riešime. Vidím tu jeden zásadný princíp: Ak je tu predložená zmluva s ustanoveniami, ktoré sa týkajú zvrchovanosti SR, potom ministerstvo, ktoré o tom rokuje, nemalo právo otvoriť rokovania bez mandátu od Národnej rady SR.

Odporúčame čítať celý text na: <https://www.hlavnespravy.sk/skandalozna-zmluva-s-americanmi-kto-tu-teda-klame-gajdosovci-ci-lajcakovci/1722309>

Už aj ministerskí zamestnanci mali plné zuby nelegálneho utajovania tohto ponižujúceho a hanebného dokumentu,“ je názov ďalšieho článku, ktorý podľa podpredsedu SNS J. Pašku poukazuje ako pripravovaná zmluva rieši „vytvorenie exkluzívnych podmienok na rozmiestňovanie príslušníkov US Army na Slovensku, zavedenie uplatňovania jurisdikcie cudzieho štátu na našom území a závažné obmedzenie suverenity Slovenskej republiky“: <https://www.hlavnespravy.sk/paska-o-brutalnom-skandale-mzv-uz-aj-ministerski-zamestnanci-mali-plne-zuby-nelegalneho-utajovania-tohto-ponizujuceho-hanebneho-dokumentu/1722365>

Irán: CENTKOM USA je teroristické zoskupenie

Teherán 8. 4. zareagoval na rozhodnutie Washingtonu zaradiť Zbor stráží islamskej revolúcie do zoznamu teroristických organizácií.

Irán zareagoval recipročne, do zoznamu tero-

ristických zoskupení zaradil Ústredné velenie ozbrojených síl USA (CENTKOM) a samotné USA označil za „štát, ktorý podporuje terorizmus“.

Podľa kp.ru, 8. 4. 2019

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: – Úprimne povedané, nerozumiem zahraničnej politike SR, ale ani štátom EÚ a jej ministerke, že neorganizujú žiadne protesty voči politike ukrajinského štátu.

Pritom je všeobecne známe, že európske štáty, ktoré pocítili nemecký nacizmus, ho odsudzujú, hlásia sa k protifašistickému odboju a občanom, ktorí sa tohto odboja zúčastnili, sú vzdávané pocty. Nielen Slovensko, ale trebárs i Poľsko pocítilo vyčinenie banderovcov v priebehu druhej svetovej vojny, ale hlavne po jej skončení. Na strane Nemcov na Ukrajine bojovali nielen banderovci, ale aj vytvorené vojenské jednotky. A títo pohrobkovia sú v súčasnom období na Ukrajine uctievaní a sú im vzdávané štátne pocty a významania.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa: – Tu je namieste položiť si aj otázku, či sa naozaj okrem SZPB u nás nikto nepostaví za zákony, ktorými by boli zakázané strany, ktoré podporujú neofašizmus. Napr. ĽSNS nepatrí medzi slušných ľudí. Potom sa nedivme, že aj v boji s neobanderovcami je SZPB osamotený. Bez zásahu štátnych a zákonodarných orgánov zostane náš boj proti týmto katanom iba v teoretickej rovine.

Milan Urban, predseda ObIV SZPB, Trebišov: – Áno, sme osamotení a som presvedčený, že odbojári na Slovensku patria medzi slušných ľudí, hoci sme sa na manifestáciách „Za slušné Slovensko“ nezúčastňovali. Či sa niekto proti tomu postaví? Po voľbe prezidenta už asi nikto.

Slavomír Fijalka, člen ZO SZPB Nitra-Horné mesto: – Nášho proamerického ministra Lajčáka, ktorý bol nedávno na „inšpekciu“ na Ukrajine a ktorý sa všemožne snaží o jej začlenenie do NATO, zrejme netrápia zločiny a zverstvá banderovcov.

Ten nebude nikoho volať na „koberec“. Naopak, z krajiny, kde sa velebí vojnové zločiny, kde sa stavajú pamätníky vrahom a zločincom, kde sa beztrestne hajluje, kde sa podporuje vznik a pôsobenie fašistických neobanderovských organizácií, robí obetného baránka.

Rudolf Václavík, tajomník ObIV SZPB, Lučenec: – Mal som kamaráta menom Juraj Čáni, ktorý pochádzal Medzeva a ešte ako partizán bojoval proti banderovcom v oblasti Dukly. Z vyhliadkovej veže mi ukazoval kade prenasledovali banderovcov už po vojne. Že to boli vrahovia, hrdlorezi, podpaľáči a zlodeji. Boli to ukrajinskí zbehovia, ktorí sa chceli dostať cez Slovensko na západ. Boli len v Poľsku a na Slovensku.

Prezident Kiska si ruky podal a objímal sa s Porošenkom, samotní Poliaci sa proti oslave Banderu tvárili nevšímavo. Tak sme v tom sami!

Matej Biskupič, tajomník ZO SZPB, Bernolákovo: – Neobanderovco je v podstate skrytý fašizmus, ktorý na Ukrajine sa pomaly oživuje. Ukrajinci nemôžu zabudnúť čo na nich napáchalo pred 2. svetovou vojnou „sovietske“ zriadenie, ale týmto spôsobom sa akože pomstíť Rusom, to sa nerobí. Treba si sadnúť za rokovací stôl a vyriešiť hriechy minulosti.

Vladimír Zemko, člen SZPB, Šala: – Na Ukrajine sa ozbrojeným protištátnym prevratom dostala k moci banderovská chunta, štedro podporovaná kurátormi z Washingtonu, ako predpolie nástupu na ruskú národnú identitu a tradície. Mlčanie našich politikov je hanebné a otvorená podpora neobanderovcov je trestuhodná, tak zo strany „prezidenta“, ako aj všetkých tých, ktorí sa predvádzali na majdane.

Vieme, ktorí to boli, aj ktorí robia „poradcov“ krvavému režimu... Skutočnými hrdinami sú bojovníci na Donbase a v Lugansku, ktorých musíme v boji podporovať, pomáhať im a prejavovať s nimi solidaritu.

Štefan Hrubý, podpredseda ObIV SZPB Galanta: – V povojnovom období proti banderovcom na našom území museli nasadiť viac vojakov, príslušníkov bezpečnosti, partizánov, než má naša súčasná armáda. Dnešní historici nedôsledne spracúvajú povojnové besnenie banderovcov. Ich vyzdvihovanie a oceňovanie v súčasnosti ostro odsudzujeme. Nezabúdajme na obeť na životoch bezbranného obyvateľstva i vojakov.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Ospravedlnenie:

V ankete Bojovníka č. 7/2019 sme nedopatrením zmenili sídlo predsedu ObIV SZPB Jozefa Petráša z Trnavy na Bratislavu. Menovanému sa ospravedľujeme. Ďakujeme bratislavskému oblastnému predsedovi SZPB Martinovi Krnovi, ktorý nás na túto chybu upozornil.

Bratislava: Oslobodenie vs. ukončenie bojov

(Dokončenie zo str. 1)

a bývalý červenoarmejec v jednej osobe Ján Chudík si zaspomínal na svoje frontové roky a zranenia.

M. Valo v protirečení znenia svojej pozvánky hneď na začiatku uviedol, že „naša úcta a vďaka patrí všetkým, ktorí sa o koniec zla pričínili. Vojakom Červenej armády, ktorí oslobodili naše mesto, účastníkom SNP, vďaka ktorým sa Slovensko stalo súčasťou svetovej protihitlerovskej koalície. A rovnako aj vojskám Spojencov...“ V ďalšom uviedol zaujímavé údaje o konaní mestských a štátnych úradov v jednotlivých dňoch tesne pred oslobodením.

Veľmi príťažlivým bolo jeho vyznanie, že „mám hlbokú úctu k ľuďom, ktorí vojnové peklo zažili, ktorí bránili svoju vlasť, svoje rodiny... trápia ma, keď vo verejnej diskusii a spoločnosti cítim nenávisť, keď počúvam výzvy k násiliu alebo keď čítam slová o parazitoch, nápadne sa podobajúcich na heslá, ktoré vyprevádzali Židov alebo Rómov do koncentračných táborov.

Nenechávajme tieto prejavy bez odozvy a nepodliehajte hnedému populizmu!“

Na záver sa zdôveril, že „ako primátor mesta chcem tiež prispieť k tomu, že antifašistická tradícia nebude len vyhasínajúcou spomienkou generácií našich rodičov a starých rodičov, ale bude stále živou a modernou súčasťou kultúrneho a spoločenského života Bratislavy“.

Prezident A. Kiska na prekvapenie všetkých priznal objektívne dejiny, keď uviedol, že „dnes sme tu preto, aby sme povedali veľké ďakujem hrdinským vojskám Červenej armády, ale aj rumunskej armády, ktoré tu v tomto čase bojovali a prichádzali o svoje životy. Pri oslobodzovaní Bratislavy ich zahynulo skoro tisíc...“.

Ďalej zdôraznil, že toto je aj príležitosť na pripomenutie si,

„čo stálo na začiatku takéhoto besnenia, takéhoto zla. Že z moderného národa... vznikla mašinéria, ktorá zabíjala ľudí po celej Európe. ...na začiatku bolo slovo, slovo nenávisť voči ľuďom inej farby pleti, voči inému náboženstvu...“

92-ročný Ján Chudík patrí dnes k najmladším frontovým bojovníkom s nemeckým nacizmom a fašizmom. Dňa 6. mája 1945 bol ako vojak sovietskej armády zranený črepinou pri srdci, ktorú sa podarilo čiastočne vyoperovať až v roku 1957. Iné črepiny má v tele dodnes.

Očití svedkovia oboch podujatí sa zhodli, že o koľko ľudí prišlo toho roku menej na Námestie Eugena Sochoňa, o to výrazne viac ich bolo vyjadriť vďaka na Slavíne.

Spolu s nimi si tu 74. výročie oslobodenia Bratislavy Červenou armádou pripomenuli predseda NR SR **Andrej Danko**, predseda vlády SR **Peter Pellegrini**, predseda parlamentnej strany SME **RODINA Boris Kolár**, veľvyslanec RF v SR **Alexej L. Fedotov**, poslanci NR SR, mnohí diplomati, skupina ruských občanov s rodinami a početná skupina členov SZPB. Nezvyčajne veľká bola aj účasť školskej mládeže.

„Naša generácia žije celý život v mieri a mnohým sa táto hodnota javí ako kliše, ako samozrejmosť. Keď sa však pozrieme na súčasný svet, musíme s trpkosťou skonštatovať, že vojna je, žiaľ, vo svete bežným javom, má rôzne podoby a prebieha v rôznych priestoroch,“ upozornil v príhovore **Andrej Danko**. Pripomenul, že v súčasnosti je moderné šliapať po odkaze predkov a nevážiť si samých seba. „Národ, ktorý zabúda na svoju minulosť a nepočí sa z nej, nemá žiadnu budúcnosť,“ zdôraznil predseda slovenského parlamentu.

Peter Pellegrini uviedol, že je potrebné neustále zdôrazňovať varujúci odkaz vojny a že

zmysel protifašistického zápasu nemožno nikdy podceňovať. „V Európe znovu počuť hlasy neonacistov obhajujúcich fašizmus a popierajúcich základné ľudské práva a slobody. Musíme byť aj na Slovensku preto ostrážiti a uvedomovať si našu spoluzodpovednosť za mier, slobodu, demokraciu a bezpečný život občanov,“ povedal a ďalej podtrhol, že aj zásluhou na Slavíne pochovaných osloboditeľov už tri naše generácie žijú v mieri. Čo si mnohí asi neuvedomujú. Akoby čas „od osobňoval hrdinstvo mŕtvych aj žijúcich bojovníkov proti fašizmu“. Aj preto má význam hovoriť o vojne. Vyjadrenie úcty padlým protifašistickým hrdinom je dôkazom toho, že „Slováci nezabúdajú“.

Alexej L. Fedotov pripomenul cenu víťazstva, ktorú museli zaplatiť „všetky národy za snahu hitlerovského Nemecka o svetovládu“. Dodal, že „iba pamäť bojovníkov za slobodu môže spoločnosti poskytnúť garanciu, že nacistické zločiny sa nezopakujú“. Musíme preto „zachovať historickú pravdu a odovzdať ju mladej generácii. Iba tak sa dá zabezpečiť mierová budúcnosť našich detí.“

Tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer označil Slavín za posvätné miesto, kde odpočívajú vojaci Červenej armády, ktorí padli pri oslobodení Bratislavy. Vyzdvihol osloboditeľskú misiu hrdinskej Červenej armády, ktorá „prišla oslobodiť národy porobené nemeckým nacizmom a fašizmom, ktorý okupoval takmer celú Európu.“ Pamiatku na obeť boja s nemeckým nacizmom by mali uctievať všetky generácie. Mali by sme sa držať len pravdivej historickej skutočnosti o tom, ako to bolo so slobodou, s okupáciou, so životom a smrťou, „musíme odolať rôznym pokusom falšovateľov historickej pravdy o protifašistickom zápase v 2. sv. vojne,“ zvolal tajomník ÚR SZPB.

— vmi —, — vič —, snímky V. Dobrovic

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

■ Poľsko uznalo zásluhu ZSSR na víťazstve nad fašizmom

Poľsko nespochybňuje zásluhu ZSSR na víťazstve nad fašizmom, vyhlásil vedúci prezidentovej kancelárie **Krzysztof Szczersky** v odpovedi na negatívnu reakciu **Kreml'a** za nepozvanie na memoriálne podujatia pri výročí začiatku 2. sv. vojny.

„Nikto nespochybňuje účasť ZSSR na víťazstve nad hitlerovcami v roku 1945. V tomto zmysle by boli podujatia pri príležitosti konca vojny bez Ruska nemysliteľné. Rok 1939 má však iný historický kontext,“ povedal a uviedol, že zoznam pozvaných hostí „má výlučne súčasný charakter a nie je komentárom dejín, ani uvedením historických výsledkov“.

Podľa vz.ru, 25. 3. 2019

■ 10-ročný chlapec našiel granáty a náboje

V jednej z budov už nefungujúceho detského ozdravného centra pri Moskve našiel 10-ročný chlapec škatuľu s granátmi a nábojmi. No a „na radosť“ otca si ju priniesol aj domov.

Keď otec zalarmoval políciu, špecialisti zistili, že škatuľa obsahuje granáty podobné na F-1 a RGD-5 a vyše 200 nábojov.

Ruské médiá uviedli, že „granát“ sa našiel aj 8. marca na detskom ihrisku v Moskve. V tomto prípade však išlo o atrapu.

Podľa kp.ru, 19. 3. 2019

■ Vyše 100 výhražných emailov...

Nemecké úrady vyšetrojú vyše 100 výhražných emailov doručených politikom, novinárom či rôznym štátnym inštitúciám, ktoré zrejme zaslali zatiaľ neznámi pravicoví extrémisti.

Séria vyhrážok bola zaznamenaná v priebehu posledných mesiacov. V niektorých prípadoch sa ich pôvodcovia vyhrážali adresátom odpálením výbušnín alebo smrťou, v iných sa chválili tým, že majú k dispozícii palné a biologické zbrane. Počas posledných mesiacov boli v časti emailov ako odosielatelia uvedení „Národno-socialistická ofenzíva“ a „Wehrmacht“, čo sú názvy odkazujúce na obdobie nacizmu. Iné boli podpísané skratkou „NSU 2.0“, čo odkazuje na neonacistickú teroristickú bunku, ktorá v rokoch 2000–2007 zavraždila v Nemecku desať ľudí.

Pravda.sk, 15. 3. 2019 (výňatok)

■ Pozostatky nemá kto pochovať štyri roky

Igor Treťjakov z **Taganrogu**, vyhľadávač vojnových padlých, má v garáži vrece a v ňom niekoľko desiatok kostí, medailón, ženijnú lopatku, mince, lyžičky... Všetko patriace námornému pešiakovi **Rudakovovi**, ktorý hrdinsky padol v roku 1942 blízko samoty **Kopani** v **Rostovskej oblasti**.

Už štyri roky sa s priateľmi snaží oficiálne pochovať ostatky červenoarmejca. Z vojenskej správy im hovoria, že miesta na cintorínoch určuje miestna samospráva, ktorá vojaka povolala. Navyše rostovskí činitelia sa tiež s pohrebom neponáhľajú.

Ria.ru, 13. 3. 2019 (výňatok)

■ Na Ukrajine zneuctili mohyly červenoarmejcov

Vandali zhanobili memoriálny komplex padlých vojakov v 2. sv. vojne v **Záporožskej oblasti**, uviedla polícia **Ukrajiny**.

„Neznámi si z komplexu, venovaného padlým osloboditeľom mesta **Melitopol**, odniesli kovovú konštrukciu oplotenia a poškodili kovovú hviezdu Večného ohňa,“ uviedla polícia. Začalo sa vyšetrovanie podľa článku zneuctovovania hrobu..., čo sa trestá sadzbou od štyroch do sedem rokov.

V máji 2018 neznámi poškodili monument sovietskym vojakom, padlým v bojoch s nemeckými okupantmi pri obrane mesta **Dnepropetrovsk** (dnes **Dnepr**).

S využitím vz.ru z 16. 2. 2019

Spomienka na Peklo na Zemi

Uplynulo 77 rokov odvtedy, ako do koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau odišiel z popradskej železničnej stanice prvý transport s tisíckou mladých žien a dievčat.

Na rovnakom mieste sme si to pripomínali spolu s ministerkou kultúry L. Laššákovou, veľvyslancom Izraela, predsedom ObV SZPB Poprad, zástupcami veľvyslanectva Nemecka, kultúrneho centra ruského veľvyslanectva, viceprimátora Popradu a ďalších. — MK —

Nitra spomínala

V posledných dňoch marca si obyvatelia starobylej Nitry pripomenuli niekoľko udalostí z obdobia konca 2. sv. vojny, ktoré sa mesta bezprostredne dotýkali.

26. marca sme si na mestskom cintoríne pripomenuli 345 obetí bombardovania Nitry. V tento deň pred 74 rokmi, napriek blízkosti frontu, sa konal výročný jarmok, na ktorý prišli aj ľudia z okolitých obcí. Nemecké jednotky, proti ktorým bol letecký útok zameraný, pár hodín predtým (nad ráno) mesto opustili.

Práve o týchto okolnostiach hovoril na besede s obyvateľmi Štefan Košovan, ktorý v novej knihe spomienok „NITRA“ na základe nových informácií z odtajnených dokumentov vojenského archívu v Moskve podrobne opísal dôvody a priebeh bombardovania Nitry. Beseda prispela a som presvedčený, že aj samotná kniha, k pravdivému objasneniu týchto udalostí.

O tri dni neskôr 29. marca pri pomníku Víťazstva si Nitrania pripomenuli 74. výročie oslobodenia nášho mesta spod fašistickej okupácie. Primátor Marek Hattas v prejave zvlášť zdôraznil odkaz bojovníkov proti fašizmu pre dnešok, keď v mnohých krajinách sveta, Slovensko nevynímajúc, narastajú prejavy neofašizmu, antisemitizmu a xenofóbie. Pripomenul, že proti nim musí bojovať celá spoločnosť, rodičia, škola i všetci demokraticky zmýšľajúci občania Slovenska.

Na primátorov prejav nadviazala oblastná tajomníčka SZPB Anna Zabáková. Vyzdvihla význam existencie SZPB v spoločnosti. Ocenila, že rok od roka sa zvyšuje počet občanov a najmä školákov na našich protifašistických podujatiach, čo vedie k upevňovaniu ich vlasteneckého a demokratického zmýšľania. — Jozef Havel —

MDŽ v Zlatej Bani-Sekčove

Výbor našej ZO SZPB zorganizoval oslavy MDŽ hoci neskôr, ale predsa. Každá naša žienka, ktorá sa osláv zúčastnila, dostala krásny tulipán a lízatko, aby mali sladký život.

Veľmi ich to potešilo. Kvietky rozdával podpredseda R. Kováč, lízatka predseda Pavol Pulík-Hreha. Obaja si za to vyslúžili sladké pusinky.

Zároveň to bola naša prvá schôdza v roku 2019, na ktorej sme prerokovávali zájazd na Dargov 1. 5. 2019.

— PPH —, snímka Pavol Pulík-Hreha ml.

Martina Krna,

predsedu ObV SZPB Bratislava

Oblastná organizácia SZPB pôsobí na území bratislavského kraja, teda aj v okresoch Pezinok, Senec a Malacky. K 31. decembru 2018 sme evidovali 873 členov, z toho však bolo iba 720 platiacich si členské príspevky. Máme ešte 107 priamych účastníkov protifašistického odboja. Od roku 2015 sa celkový počet členov SZPB v našej oblasti zvýšil o 82. Počet základných organizácií – 22, sa za posledné obdobie nezmenil.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Naša oblastná konferencia prebehla, najmä pokiaľ ide o diskusiu, na vysokej úrovni. Teraz začínajú rokovať základné organizácie o tom, ako realizovať jej závery. Samozrejme, očakávajú nás podujatia späť so 74. výročím oslobodenia Slovenska Červenou armádou a príprava našich delegátov na popradský zjazd.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Popri aktuálnych vnútropolitických otázkach, riešila aj postavenie nášho zväzu v spoločnosti. Hlavné sme však hovorili o rozličných formách práce s mládežou, so školami a samosprávnymi orgánmi. Analyzovali sme aj situáciu vo vnútri SZPB, prácu nášho oblastného výboru a základných organizácií, osobitne pokiaľ ide o omladenie členskej základne a funkcionárskeho aktívu.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Za úspech považujeme, že sa nám, na rozdiel od predchádzajúcich období, podarilo stabilizovať členskú základňu, spestriť činnosť na úrovni oblastného výboru i viacerých základných organizácií. Výrazne pokročila internetizácia našich funkcionárov, čím sa zlepšila vzájomná informovanosť. Na základe našej iniciatívy sa konečne podaril zrekonštruovať pomník obetiam koncentračného tábora v Mauthausene a masakry v Melku, ako aj rozšíriť pomník generála Ľudovíta Kukorelliho a jeho partizánskej jednotky.

Za najväčšie mínus pokladáme veľké rozdiely v činnosti jednotlivých základných organizácií, tak v hlavnom meste, ako aj v ďalších okresoch. Tam, kde to funguje, darí sa i spolupráca s učiteľmi, starostami, miestnymi poslancami a ďalšími občianskymi združeniami, prijímajú sa noví členovia, omladzujú sa výbory, obnovujú sa miestne pamätníky, základné organizácie si samé usporadúvajú poznávacie zájazdy. Niekoľko ZO SZPB však iba živorí, majú aj problém zorganizovať si uznášania schopnú schôdzu. Na akcie oblastného výboru chodia sporadicky len tí istí funkcionári, nevedia podchytiť neplatiacich členov, nových takmer vôbec neprijímajú.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Od zjazdu očakávame omladenie vedenia nášho zväzu, nové myšlienky a efektívnejšie formy práce na celoslovenskej úrovni. Predovšetkým menej formalizmu a väčšiu kreativnosť. Pokiaľ ide o stanovy, navrhujeme zníženie možnosti členstva v SZPB z 18 na 16 rokov.

Michala Kopka,
predsedu ObV SZPB, Poprad

Oblastná organizácia SZPB Poprad má 14 základných organizácií, ktoré evidujú 480 členov s priemerným vekom 63,9 roka. Zahŕňa okresy Poprad a Kežmarok, pričom najpočetnejšie organizácie má vo Svíte a v Liptovskej Tepličke. Priamych účastníkov protifašistického odboja má už len 13.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Po VČS ZO SZPB sme podnety z nich zapracovali do Správy o činnosti na oblastnú konferenciu. Venujeme sa súťaži Medzníky 2. sv. vojny, kde máme prihlásených 22 základných škôl. Pripravujeme sa na zjazd, ktorý sa uskutoční tentokrát u nás v Poprade 28.–29. júna.

Čo považujete za váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Za najväčší úspech považujem súťaž Medzníky 2. sv. vojny, pretože máme v nej asi najväčšie zastúpenie škôl na Slovensku, úspechom je aj nadštandardná spolupráca s mestskými a obecnými zastupiteľstvami. Viacerí starostovia sú aj členmi našich výborov. Starosta Štrby je tajomníkom základného výboru a starosta Kravanov je členom oblastného výboru. Vysoko hodnotíme prácu HDK, osobitne predsedu Marcela Maniaka, ktorý tento rok vydá už 7. publikáciu o histórii podtatranského regiónu v rokoch 1939–1945.

Treba spomenúť aj aktívnu činnosť KVH Tatry pod vedením Jána Jurčika zo ZO SZPB Spišské Bystré, podieľajúceho sa na všetkých akciách oblastnej organizácie. Vďaka patrí aj všetkým výborom základných organizácií za zvýšenú aktivitu v práci so školskou mládežou, vrátane besied s priamymi účastníkmi protifašistického odboja. V tomto roku bude prebiehať aj 8. ročník streleckej súťaže ZŠ o Putovný samopal ObV SZPB. Pri príležitosti 74. výročia oslobodenia obce L. Teplička bola pokrstená kniha od M. Maniaka „Partizánska obec L. Teplička“.

Partizánska obec Vernár vybudovala náučný chodník, partizánsky bunker, izbu SNP a obnovili drevený pamätník v Tiesni. V Batizovciach bol odhalený pamätník holokaustu a pamätná tabuľa Ondrejovi Šimekovi, účastníkovi SNP a väzňovi v koncentračných táboroch. V Spišskej Belej obnovili pomník partizána a hrob neznámeho vojaka. V Poprade bola na Kvetnici umiestnená informačná tabuľa, na cintoríne obnovené tabuľky mien padlých červenoarmejcov, obnovený pamätník v parku hrdinov a pamätník „Smútiaca mat“ na Štrbe. Vybudoval sa náučný chodník SNP s guľometnými hniezdami v Spišskom Bystrom. Na Partizánskej Lúke v Podbanskom bola umiestnená nová informačná mapa a nová informačná tabuľa bola umiestnená pri pamätníku v Lučivnej.

Nedarí sa nám získať mladých ľudí za členov SZPB a existujúcich členov do funkcií vo výboroch ZO SZPB. Trápime sa aj pri získavaní predplatiteľov Bojovníka, ročenku odbojárov odoberá vyše 50 % našich členov. Radi by sme obnovili pietne spomienky aj v tých obciach, kde nemáme ZO SZPB.

Čo očakávate od XVII. zjazdu SZPB na zefektívnenie svojej práce?

– Očakávam prijatie takého programového zamerania a uznesenia, ktoré napomôže oblastným výborom dosiahnuť lepšiu komunikáciu so školami, aby médiami šírené nepravdy o zľahčovaní nemeckých nacistických represálií a ich fašistických prisluhovačov na Slovensku, boli uvedené na pravú mieru. Možno to prispeje aj k zvyšovaniu účasti mladých ľudí na spomienkových stretnutiach SZPB k významným výročiam protifašistického odboja.

Vladimír Dobrovič

74. výročie vypálenia Brčnej, odhalenie pamätníka

Geografická poloha Brčnej (osady pri Valči v Turci), ale aj iných tunajších podhorských dedínok a osád vytvárala útočisko na pobyt partizánov v časoch pred, počas i po SNP. Nevyhla sa ani záujmu nemeckých okupantov a ich kolaborantov z Hlinkovej strany i gardy.

Všeobecne známa bola náklonnosť a sympatie obyvateľov Turca k partizánskej hnutiu. K Rusom mali blízky vzťah najmä turčianski olejkári, ktorí ešte

v časoch pred vojnou cestovali za obchodom do Ruska. Nemeckí okupanti to veľmi dobre vedeli a preto často vysielali prepádové komandy do týchto častí Turca.

Jozef Petráš, snímka Ján Šteuček

45. ročník Behu oslobodenia Topoľčianok

Park a lesopark v Topoľčiankach patrili v sobotu 30. marca 2019 bežcom z blízkeho aj širšieho okolia. Obec, ZŠ a ďalšie miestne inštitúcie zorganizovali pod patronátom ZO SZPB 45. ročník Behu oslobodenia obce.

Podujatie sa začalo kladením vencov na pamiatku oslobodenia. Boli pri tom ocenené organizácie, ktoré sa dlhoročne podieľajú na tomto športovom podujatí. Miestny Červený kríž, dobrovoľní hasiči a časomiera VOS-TPK, ktorá zdarma zabezpečuje spracovanie výsledkov behu. Ocenenie si prevzali aj jednotlivci, ktorí každoročne pomáhajú pri organizácii.

Podujatie sa začalo kladením vencov na pamiatku oslobodenia. Boli pri tom ocenené organizácie, ktoré sa dlhoročne podieľajú na tomto športovom podujatí. Miestny Červený kríž, dobrovoľní hasiči a časomiera VOS-TPK, ktorá zdarma zabezpečuje spracovanie výsledkov behu. Ocenenie si prevzali aj jednotlivci, ktorí každoročne pomáhajú pri organizácii.

45. ročník bol rekordným. Na hlavné trate (12 km a 4 km) vybehlo 348 pretekárov a v žiackych kategóriách prišlo 245 detí (MŠ 90, ZŠ 155). Celkovo teda štartovalo 593 pretekárov, čo je novým historickým maximom. V behu na 4 km boli zvlášť ocenení najlepší bežci z obce Topoľčianky.

Jozef Barát (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Výsledky:
• V behu na 12 km muži vyhral Branislav Šarkan (ŠK Kom-

Dušan Sabol

Osada Brčňa v období vojny vyhorela trikrát. Najbrutálnejšie to bolo v ranných hodinách 19. marca 1945. Prepádové komando rabovalo a podpaľovalo budovy v osade. Desiat' budov vyhorelo do tla, osadníci zostali bez stiech nad hlavami. Udalosti sa našťastie odohrali bez strát na ľudských životoch.

19. marec 2019 je pre osadu Brčňa výročným dňom. Občianski protifašistickí aktivisti Jaromír Meriáš a syn Michal v spolupráci s obcou Valča, miestnym odborom MS, Vlastivedným odborom MS, za účasti tajomníka MS Viliama Komoru, predsedu ObIV SZPB Martin Jozefa Petráša, členov MO MS a ZO SZPB zo Sučian odhalili malý pamätníček, ktorý pri vstupe do osady bude okoloídúcim pripomínať jednu z epizód brutality fašizmu v Turci.

„Je pre mňa veľkou ctou, že môžem byť členom SZPB“

„Účinnéjšie vysvetľovať nebezpečenstvo fašizmu, nacizmu a bojovať proti prejavom ľudáctva a pravicovému extrémizmu v našej spoločnosti, aktívne prispievať k rozvoju demokracie, tolerancie, prehlbovaniu medziludských vzťahov, vlastenectva a bratského spoluzit'ia je trvalou úlohou oblastnej organizácie SZPB v Novom Meste nad Váhom,“ konštatovalo sa v správe o činnosti oblastnej organizácie, na ktorej sa zúčastnil aj tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer a hostom bol tunajší primátor Jozef Trstenský.

25 delegátov zastupujúcich 501 členov zo 17 ZO SZPB si zvolilo za nového predsedu ObIV SZPB Kamila Krištofika.

V správe o činnosti doterajší predseda Ján Hulínek v súvislosti so 75. výročím SNP vyzval delegátov, aby nedovolili zabudnúť na obe nemeckých nacistov a fašistov. Aby tiež nezabudli na tých, ktorí skončili v koncentračných táborech a na popravných kačaniach, aby to, čo je pre povstaleckú generáciu sväté, bolo prijaté a uchované v pamäti strednou i najmladšou generáciou.

Základné organizácie a oblastný výbor musia zaktivizovať činnosť s miestnymi zastupiteľstvami, najmä však spoluprácu so školami, aby aj nastupujúca generácia objektívne poznala dejiny protifašistických bo-

rov v tomto regióne, ktorý je nimi posiaty – Roh, Cetuna, Hlavina, Nárčie... „Musíme širšie spolupracovať s učiteľmi dejepisu, občianskej a etickej výchovy...“

Pri získavaní nových členov je ich zámerom osloviť najmä rodinných príslušníkov členov SZPB a pozostalých po priamych účastníkoch protifašistických bojov... Predsedníctvo pozitívne hodnotí prijímanie nových členov základnými organizáciami Stará Turá, Bzince-Cetuna, Moravské Lieskové, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Bošáca.

ObIV chce naďalej rozvíjať úspešnú obojstranne prospešnú spoluprácu s českými priateľmi ČSBS z Uherského Hradišťa, Kyjova a Valaského Meziříčí, samozrejme, aj s ObIV SZPB Trenčín.

Slovo má Michal Bartek.

Voľakde sme urobili chybu

Oblastná konferencia v Žiari nad Hronom sa konala tak trochu symbolicky s prvými jarnými dňami, keď po zime začína nový život a preto v jej úvode zaznelo, žeby to mohlo znamenať aj oživenie našej činnosti.

Zásadnou kvalitou našej činnosti je to, že od ostatnej konferencie, napriek rôznym odchodom členov, nám ani v jednom roku neklesla početnosť členskej základne.

Kladne bola hodnotená aktívna činnosť väčšiny základných organizácií, vyjadrená vlastnými aktivitami

k výročiam národnooslobodzovacieho boja, poznávacími zájazdmi po stopách protifašistických odbojárov a odboja a ďalšie. Vysoko hodnotená bola súťaž žiakov ZŠ o období 2. sv. vojny, ktorú zabezpečuje ObIV v spolupráci s CVC v Žiari nad Hronom už niekoľko rokov.

Delegáti vyjadrili nespokojnosť s postojom mladej generácie, ktorá dopustila, že v Ostrom Grúni, vypálenom a vyvrazenom fašistami v januári 1945, vyhral voľbu v prvom kole prezidentských volieb predstaviteľ fašistického prúdu na Slovensku Marián Kotleba. Voľakde sme urobili chybu.

Lubomír Jančo

„Neváhajme poverovať mladších členov úlohami, najmä pri organizovaní podujatí pre verejnosť. Uvedomme si, že život v SZPB v budúcnosti je bez nich nemysliteľný,“ nabáda Správa o činnosti.

Z diskusie

Tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer poďakoval oblastnej organizácii za jej doterajšiu „bohatú činnosť“ nositeľa štafety odkazu SNP a pripomínania pravdivej histórie protifašistického odboja v regióne.

Deväťročný Michal Bartek v diskusii nadviazal na výzvu primátora Nového Mesta nad Váhom na prebudenie mládeže. Poukázal na to, že v meste sa síce začali objavovať pohrobkovia nacizmu a fašizmu, ale je tu aj veľká skupina protifašistických zmyslajúcich mladých ľudí. „Ja patríam medzi tých mladých ľudí, ktorí si ctia odkaz hrdinskej Čerenevej armády, ktorá oslobodila naše územie, ctíme si odkaz SNP a sme pripravení vytvoriť hrádzu pred pohrobkom nacizmu. Pevne veríme, že ich dokážeme presvedčiť, že ich názory a zmysľanie sú chybné a nepravdivé. Nedovolíme, aby sa história prekrúcala. ...Je pre mňa veľkou ctou, že môžem byť členom SZPB.“

Vladimír Dobrovit

Z rokovania najväčšej organizácie

13. marca sa na banskobystrickej oblastnej konferencii zišli delegáti zastupujúci 35 základných organizácií a 1615 členov SZPB. Od ostatnej konferencie organizácia stratila 40 priamych účastníkov protifašistického odboja.

Predseda Ján Pacek v správe podrobne zhodnotil klady v činnosti a s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom odovzdal medailu M. R. Štefánika II. stupňa Carmen Vagnerovej, Medailu za obetavú prácu pre SZPB Kristíne Beňovej, Mikulášovi Flasikovi, Milene Vachovej a Viktorii Petrikovej.

Veľmi jednoznačne sa oblastná konferencia vyslovila k medzinárodnej situácii. Poukázala na isté ignorovanie protifašistických názorov. „Keď sa ozve na účasti štátnych inštitúcií, zostáva to bez ich odzvy a my sa len ticho prizeráme, ako sa hranice vplyvu veľmoci posúvajú od západu k hraniciam Bieloruska a Ruska. Jednotky NATO tu budujú svoje základne... a pod námetom cvičení provokujú ruskú armádu. Otvorenými, ale aj skrytými formami je vyvolávaná nevráživosť medzi slovanskými národmi,“ zaznelo a neskôr bola k tomu v plénu položená aj otázka: „...opätovne sa

predurčená. Zintenzívnila by sa tým organizácia získavania poznatkov 2. odboja od pozostalých po priamych účastníkoch protifašistického odboja.

Vo vnútrozväzovej činnosti nastali od minulej konferencie výrazné zmeny. V oblasti prestalo fungovať päť ZO SZPB, čo sa však zásluhou iných (13-tich) neodrazilo na kvantite členskej základne, ktorá má prírastok 19 členov. Najviac (32) ich prijala ZO SZPB Radvaň.

Väčšina aktivít oblastnej organizácie smerovala ku starostlivosti o pamätne miesta protifašistického odboja. Podarilo sa obnoviť pamätne miesto leteckého nešťastia 2. paradantnej brigády, zistené a upravené boli hrobové miesta po

exhumácii popravených partizánov v Medzibrodě.

V diskusii prehovoril aj predseda SZPB Pavol Sečkár. Pre mnohých boli možno novinkou slová o šírke záberu Zväzu, o jeho rozsahu a štruktúre. Do budúcnosti má byť našim leitmotívom, akoby nová Vianočná dohoda. Ideme burcovať na boj proti fašizmu a extrémistickým tendenciám v každodennom živote a to naprieč spoločenskými vrstvami, politickými predstavami a názorom. Hodenou rukavicou sú aj snahy o prehodnocovanie výsledkov 2. sv. vojny, znižovanie a poodeňovanie vplyvu SNP v dejinách Slovenska.

Na záver účastníci konferencie prijali spoločné vyhlásenie.

Jozef Tažný

Člen predsedníctva ObIV SZPB, B. Bystrica

Na čo sa idú zamerat' Prešovčania?

Prešovskí delegáti si po prednese básne a dojmavom vystúpení detí z MŠ na ulici Bajkalská minútoú ticha uctili zosnulých členov SZPB a na oblastnom rokovaní privítali priamych účastníkov protifašistického odboja plk. v. v. Juraja Kohúta a plk. v. v. Františka Orlovského. Medzi hosťami zase predsedu SZPB Pavla Sečkára a tajomníka ÚR SZPB Viliama Longuera.

Prešovská konferencia mala tú programovú zvláštnosť, že okrem ocenenia bývalých funkcionárov odovzdávala legitímácie novým členom SZPB.

Správa o činnosti od ostatnej konferencie bola konkrétna

starostlivosti o pamätne miesta v okruhu svojej pôsobnosti.

Prešovčania preukázali, že nezabúdajú ani na svojich hrdinských rodákov. V ostatnom období vypracovali dva návrhy na menovanie do hodnosti brigádneho generála. Na kpt. in memoriam Ľudovíta Kukorelliho (už zrealizované) a na kpt. in memoriam Imricha Jacko-Lysáka. Navyše sa oblastný výbor SZPB v Prešove rozhodol pripojiť si ku svojmu názvu prídomek mena tohto hrdinu v podobe: Oblastný výbor SZPB kpt. in memoriam (resp. brigádneho generála in memoriam) Imricha Jacko-Lysáka v Prešove.

Osobitná pozornosť patrí zborníku „Protifašistický odboj v rokoch 1939–1945 v prešovskom regióne“, ktorý je pred vydaním.

Na čo sa ide prešovská organizácia zamerat' v nadchádzajúcom období?

Na omladzovanie a rozširovanie členskej základne. Akútne je to v 3. mestskej ZO SZPB v Prešove. K tomu chce v súčasnosti so starostami obcí založiť nové organizácie SZPB.

Druhou témou je zintenzívnenie spolupráce so školami, osobitne pri organizovaní vedomostnej súťaže „Medzníky...“.

A pre mládež celkovo chce zvýšiť úroveň svojich podujatí. V diskusii boli najviac citlivé príspevky s historickým nádychom. Napr. vtedy, keď sa hovorilo o „Nesmrtelnom pluku“. Potom to boli príspevky o postojoch slovenských politikov, k vnútropolitickému vývoju a zahraničnopolitickému smerovaniu štátu. O aktuálnych otázkach vnútrozväzového života obšírnejšie hovoril predseda SZPB Pavol Sečkár.

Za predsedu ObIV SZPB bol zvolený Jozef Čorba, tajomníkom sa opäť stal Vladimír Kečkemethy.

Ján Krajčovič, podpredseda ObIV SZPB v Prešove

Michal Kopko, predseda ObIV SZPB, Poprad

Oprava V Bojovníkovi č. 7/2019 náš dopisovateľ D. Sabol napísal o stretnutí 93-ročného pamätníka Pavla Janigu v „ZŠ Kohútov sad“. Správne však malo byť uvedené, že sa to udialo v ZŠ M. Kukučina. Autor i redakcia sa vedeniu školy i čitateľom ospravedľujú.

SNP a školopovinné deti

Naša dedina sa nachádza iba 6 km od Zvolena, ktorý patrila medzi hlavné strediská Slovenského národného povstania. Tým chcem naznačiť, že správy o vypuknutí SNP sa rozšírili veľmi rýchlo, nielen rádiom, ale aj ústnym podaním. My sme už vtedy vlastnili rádio.

Pamätám si na hlas z rádia 29. 8. 1944. Hlásí sa vám slobodný slovenský rozhlas Banská Bystrica. Nasledovala báseň Sama Chalúpku „Mor ho“ a my doma sme všetci spozorneli. Ešte som sa zadíval na prísne tváre starého otca, otca a tety a keď sme do počuli vetu, že všetku moc na Slovensku preberá SNR, otec povedal: „Deti, to nie je nič pre vás, bežte sa hrať na dvor.“ Ja som stačil zaoponovať: „Akože nič pre nás, veď by sme mali ísť prvého septembra do školy.“

Pri vychádzaní na dvor sme sa stretli s mamou, ktorá sa vracala z obchodu. S vyplašeným hlasom všetkým oznamovala. „Viete čo sa naprosto dediny robí? Postáva tam plno chlapov a na hradskej medzi Zvolenom a Hronskou Dúbravou premáva veľa nákladných áut.“

Ešte sme sa po dvore ani dobre nerozhliadli a už bolo počuť na ceste bubon obecného sluhu. Starý otec sa ozval z drevárne a krič: „Chlapci, choďte na vypočuť, čím nás nový pán richtár chce počastovať!“ Patrilo to hlavne mne, tak som vybehol prvý.

Obecný sluha správu hovoril dvakrát. Prvý raz čítal, to obyčajne poplietol, ale druhýkrát hovoril bez papiera a tomu rozumel každý. Hovoril o prekročení hraníc nemeckou armádou, potom o Slovenskej národnej rade. Mňa však zaujalo, že pán richtár zvoláva na 30. augusta 1944 o jedenástej hodine celoobecné zhromaždenie občanov, kde vystúpi notár a tam sa občania dozvedia aj o začatí nového školského roka 1944–1945.

Bubeník ešte raz riekol, že teraz za posledné: „Žiadajú sa tí občania, ktorí vlastnia československé zástavy, aby ich vyvesili. Potom dodal, že zástavy už visia na notárskom úrade, obchode a škole.

Naša dedina mala v tom období dve školy, samozrejme, ľudové.

Jedna patrila katolíkom a druhá evanjelikom. V dedine boli pol na pol. Školy boli jednotriedne. So súhlasom okresného úradu od roku 1942 do evanjelickej školy chodili žiaci prvého až piateho ročníka a do katolíckej školy chodili tí, ktorí nešli do meštianskej školy alebo gymnázia. V každej škole bol byt pre učiteľa.

V katolíckej škole bol riaditeľom Jozef Karpátyi, pomocným učiteľom pán Adamčík. Riaditeľ okrem profesie učiteľa bol aj organizátorom v miestnom kostole. Po mobilizácii v roku 1944 bol povolán do československej armády a u spojovacieho vojska mal hodnosť kapitána. V januári 1945 počas nemeckej okupácie niekto jeho účasť v SNP prezradil, načo ho gestapo zatklo. Potom sme sa dozvedeli, že ešte v januári bol zavraždený na cintoríne vo Zvolene a pochovaný v masovom hrobe v Kováčovej.

Riaditeľom a riadnym učiteľom evanjelickej školy bol pán Ľudovít Zelienska, konca vojny sa dočkal medzi partizánmi na Detvianskej Poľane. Široká verejnosť ho poznala ako ľudového rozprávača pod menom „Ujo z Detvy“.

Celoobecné zhromaždenie sa konalo 30. 8. a my sme v septembri do školy nastúpili. Ja som kráčal do školy s mladším bratom, ktorý postúpil do druhého ročníka. Prekvapilo nás, že pred školou stálo nákladné auto a pri školskej bráne sa prechádzal vojak. Spomínam si, že nemal zbraň, len červenú pásku na rukáve a na čiapke „trikolóru“. Horšie bolo, že na školskom dvore tiež stálo nákladné auto, z ktorého vojaci vykladali sanitárny materiál. Pri dverách stála pani učiteľka Zelienskú s miestnym občanom ujom Pacalom, ktorý sa stal novým richtárom, po novom predsedom revolučného národného výboru. S pani učiteľkou stál aj jeden dôstojník, bol to lekár, ten podal

pani učiteľke československú zástavu a kus bielej látky, na ktorej bol vyobrazený červený kríž.

Vošli sme do triedy, sadli do lavíc, keď vstúpila pani učiteľka všetci sme vstali a pozdravili. Pani učiteľka rozvinula zástavu a pripevnila ju na tabuľu. „Viete deti, táto zástava, ale aj ostatné, budú visieť na vašich domoch a budú vám pripomínať, že sa obnovila Československá republika. Váš učiteľ a môj brat išiel túto republiku brániť. Včera dostal povolačiaci rozkaz a teraz je niekde v kasárňach. Do školy na dnešný deň sme vás zavolali preto, lebo až dnes sme dostali z okresného úradu nariadenie, ktorým sa učiteľia a vaši rodičia budeme riadiť.“

Ďalej nás pani učiteľka upozornila na bezpečnosť a rozdala letáčky, v ktorých boli zhrnuté povinnosti rodičov o našu bezpečnosť a povinnosti žiakov počas predĺžených prázdnin. Nakoniec sme sa dozvedeli, že v evanjelickej škole bude zriadená vojenská ošetrovňa. Ak rodičia budú chcieť konkrétnejšie vysvetlenie, tak pani učiteľku nájdu v školskom byte, ale len do 10. septembra. Keď sa pani učiteľka s nami lúčila, vypadli jej slzy a niektoré deti si tiež poplakali.

Po ceste domov sme stretli niekoľko nákladných vojenských áut a otcovho brata uja Štefana, ktorý sa viezol na osobnom terénnom aute.

Ujo Štefan aj s dvoma mužmi v uniformách pricestoval do Budče a jeho cieľom bola Četnícka stanica vo Zvolene, ktorá už bola zapojená do SNP. Na Budči sa stavil za svojim otcem, bratom a ostatnou rodinou.

V našej dedine bola dislokovaná spojovacia jednotka, konkrétne v našom dome sa nachádzala rádiostanica a telefónna ústredňa. Na kopcoch nad dedinou, smerom na Hronskú Dúbravu vojaci a partizáni začali budovať obranné postavenia, rôzne zákopy a bunkre.

Občania pod dozorom vojen-

Na tomto pomníku je aj meno Jozef Karpátyi, ktorý bol dlhé roky učiteľom a riaditeľom katolíckej ľudovej školy. Je tu aj meno matky autora tohto článku Emilie Šalkovej.

ských ženistov budovali protitankovú priekopu v šírke štátna cesta a železničná trať. Prečo to spomínam? Všade som chcel byť, či už na svojich nohách, alebo som sa zviezol s vojakmi. Zvlášť ma zaujímali zákopy pre strelcov z pechotných zbraní, ktoré boli nad našim domom.

Bolo 10. septembra. Spomínam si, že v záhrade dozrievali slivky. Tak som nimi naplnil čiapku a vydal sa k vojakom na návštevu.

Keď ma vojaci pri jednom bunkri vítali, spustil sa rev lietadiel, ktoré pikovali na pozemné ciele. Po pár sekundách vybuchovali bomby. Mysleli sme si, že nemecké lietadlá bombardujú Zvolen, alebo Stráž. Rýchlo sme vybehli až na samý vrch Košiaru, kde sme uzreli ako sa valia kúdoly dymu niekde za Kováčovou. Zakrátko sme sa dozvedeli, že nemecké lietadlá bombardovali Banskú Bystricu a bombový zásah dostal aj slobodný vysieláč.

Ja som z tohto behania po kopcoch a zákopoch ochorel. Dostal som zápal priedušiek, zvýšená teplota ma pripútala k posteli. Presne 12. septembra ma prišiel navštíviť môj učiteľ, v tom čase kapitán Karpátyi, ktorý bol na inšpekčnej ceste po spojovacích jednotkách. Oslovil ma vojenským hlasom: „Čo tu vyluhuješ generál, vojaci sa na teba pýtali.“ Potom už jemnejšie dodal: „Počul som, že si sa zapísal na štúdium gymnázia. To ti gratulujem, aj ja som na to myslel. Lenže na tú školu si budeš musieť ešte počkať. Podal mi ruku a paklík „hašleriek“. Zmohol som sa iba na jedno „ďakujem“. Odpovedal „prosim a dovidenia“.

Lenže „dovidenia“ už nikdy nebolo, lebo učiteľ Karpátyi padol ako hrdina. Keby však svedkom tejto návštevy nebola moja mama a na posteli ležiaci paklík cukríkov, myslel by som si, že sa mi to všetko iba snívalo. **Oskar Šalko**

VEDEM – časopis chlapcov terezínskeho geta

V priestoroch SNM-MŽK-Múzea holokaustu v Seredi sa 28. marca uskutočnila vernisáž rovnomennej putovnej výstavy o tajnom časopise chlapcov z terezínskeho geta. Výstavu otvorili štátny tajomník ministerstva kultúry SR Konrád Rigó a riaditeľ Pamätníka Terezín Jan Roubínek. SZPB zastupoval tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Putovná výstava je výsledkom spolupráce SNM-MŽK-Múzea holokaustu v Seredi s Pamätníkom Terezín. **Obsahuje použité diela izraelskej maliarky Chavy Pressburger, ktorá bola sestrou Petra Ginza, zakladateľa a redaktora VEDEM – ilegálneho časopisu terezínskych chlapcov.** Výstava nám pripomína, že ani

v terezínskom gete nezaujala ich tvorivá činnosť. Realizovali sa na rôznych miestach – od zaprášených pováľ a pivníc, ubytovne mládeže až po malé priestory jednotlivých priční. Boli to pokusy, ale aj náročná tvorba literárna, skladateľská, divadelná, kabaretná, výtvarná... Pre mnohých to bol duchovný azyl, jediná scéna, na ktorej skúšky

boli rovnako dôležité ako „premiéry“. Mnohí z nich sa ich nedožili, boli zavraždení nemeckými nacistami a ich fašistickými prísluhočmi. Rovnaký osud stretol aj Petra Ginza, ktorý ako 14-ročný v decembri 1944 založil časopis VEDEM. Prispel tým ku vzniku samosprávy chlapčenského „domova I“ v L 417 v budove bývalej terezínskej školy.

Výstava v priestoroch SNM-MŽK-Múzea holokaustu v Seredi potrvá do 25. mája 2019.

– vič –

Jan Masaryk bol vraj zabitý Britmi

Jiří Valenta, česko-americký expert, bývalý poradca prezidenta Havla, vydal v americkom vedeckom časopise stanovisko, že Jan Masaryk bol zabitý spolupracovníkmi britskej tajnej spravodajskej služby (SIS).

Minister zahraničných vecí Československa Jan Masaryk bol nájdený mŕtvy ráno 10. marca 1948 na nádvorí Čermínskeho paláca pod oknami jeho apartmánu. Kriminalisti v komunistami ovládnutom Československu uzavreli prípad rýchlo ako samovraždu. V tom čase mnohí verili v Masarykovu demonštratívnu samovraždu, vrátane tajomníka Masaryka Antonína Suma. „Obetoval sa, aby smrťou upozornil na nedemokratické pomery v krajine po nástupe komunistov,“ uviedol Sum.

V roku 2004 bol prípad obnovený. Vyšetrenie viedlo k záveru o vražde ministra. Verilo sa, že vraždu spáchali československí alebo sovietski komunisti.

Valenta, ktorého spoluautorou bola jeho manželka Leni Friedman Valenta, napísal článok v aktuálnom čísle odborného amerického časopisu Middle East Quarterly o pravdepodobnom zapojení do vraždy britskej služby SIS.

Autori článku tvrdia, že českí komunisti nemali žiadny dôvod na zabitie Masaryka, pretože minister s nimi naďalej spolupracoval a pracoval vo vláde Klementa Gottwalda. Neexistovali ani žiadne dôvody pre sovietskych komunistov – Masaryk s nimi spolupracoval. Masaryk mal v úmysle pokračovať v podpore politiky Moskvy v Európe a na Blízkom východe, ako to robila pražská vláda, vrátane predaja zbraní izraelskej ozbrojenej skupine Hagana. Samotný Masaryk pomáhal Izraelčanom pri dodávaní zbraní, čo bolo v rozpore so záujmami Londýna.

Pavel Sudoplatov (od roku 1938 veliteľ zahraničnej rozviedky NKVD – pozn. Bojovník), ktorý bol v tom čase priamo zapojený do vraždy Leva Trockého a vydierania prezidenta Edvarda Beneša, nezanechal žiadne záznamy o Masarykovi. Keby Rusi chceli od-

Pamätná doska na vile Osvěta.

strániť Masaryka, Sudoplatov by o tom vedel.

V roku 1950 sa bývalý zamestnanec ministerstva zahraničných vecí Jan Bydžovský priznal československým orgánom ku vražde Masaryka. Bydžovského, ktorý počas vojny pracoval v Anglicku, Valentovci považujú za člena SIS.

Jan Bydžovský tvrdil, že Masaryka zabil na popud Arnošta

Heidricha, správcu ministerstva zahraničia, ktorý bol vtedy údajne hlavným spolupracovníkom SIS v Prahe. Bydžovský podľa svojich slov dostal 9. marca 1948 od Heidricha pilulky, ktoré dal Masarykovi do kávy. Keď minister upadol do bezvedomia, Bydžovský ho spolu s ďalším mužom vyhodili z okna.

Informácie o Bydžovskom čerpá autorská dvojica z knihy Kauza Jan Masaryk od bádateľky Václavy Janděčkovéj. „Jan Masaryk nespáchal samovraždu, ale bol vyhodенý z okna dvoma mužmi, Janom Bydžovským a Františkom Fryčom. Obaja pracovali na ministerstve zahraničia,“ uviedla Janděčková. „Je to len hypotéza,“ dodala spisovateľka.

Na základe jej zverejnených poznatkov polícia prípad ministrovej smrti znovu otvorila. Mestské štátne zastupiteľstvo v Prahe však pokračovanie vo vyšetovaní neumožnilo.

Valentovci však priamo nehovoria, čo by mohlo Britov motivovať na likvidáciu Masaryka. V texte však uvádzajú, že Londýnu vadila podpora, ktorú presvedčený sionista Masaryk poskytoval Židom a rodiacemu sa štátu Izrael. Išlo hlavne o dodávky zbraní a o pomoc s prepravou Židov do Palestíny, čomu Briti bránili námornou blokadou.

Vo veci Židov prepukla podľa Valentových v roku 1946 tichá vojna medzi Prahou a Londýnom. Masaryk sa vtedy protivil vôli krajiny, ktorá mu poskytla azyl počas 2. svetovej vojny.

Konflikt zhoršil aj fakt, že na stranu Izraela sa neskôr priklonil aj Sovietsky zväz, ktorý tak chcel oslabiť pozície Britov na strategickom Blízkom východe.

Jiří Valenta emigroval z Československa v roku 1968 do Spojených štátov, kde začal učiť. Teraz je výskumným pracovníkom izraelského analytického centra BESA. Podľa svojich webových stránok Valenta pracoval ako poradca V. Havla a amerických prezidentov Ronalda Reagana a Georgea Busha.

HSP, 21. 2. 2019, Sputnik (výňatok) snímky internet

Viete, že...?

...americký kultúrny atašé v Číne dostal za svoje slová o Stalinovi takú nakladačku, že sa z nej bude liečiť niekoľko týždňov?

Podrobnosti uviedol list „PolitDigest“. Diplomata Robert Ford na výstave súčasného umenia v Šanghaji sa neopatrne vyjadril o Josifovi Stalinovi. Prejavil radosť nad tým, že umenie v Číne opustilo tradície krvavého stalinizmu...

Po týchto slovách sa na amerického diplomata vrhlo päť prítomných a poriadne ho zbili. Rozhnevaných Číňanov dokázala zastaviť až polícia. Lenže Robert Ford už mal zlomený nos a na tele množstvo hematómov.

A čo za to dostali Číňania? Len pokutu za chuligánstvo! Aj to je dôkaz stále klesajúcej autority USA vo svete. Čínske úrady poslali Američanom ospravedlnenie a radu, aby už nikdy nekritizovali Stalina.

Originál z 24. 3. 2019: <https://www.youtube.com/watch?v=eKJhfWozkV8>

...zostrelenie malajzijského dopravného lietadla MH17 a Hitlerov útok na Gliwice majú niečo spoločné?

To prvé je, že oba incidenty mali byť zámienkou na vyprovokovanie svetovej vojny. Gliwice vyprovokovali druhú a zostrelenie MH17 malo byť zámienkou na útok proti Rusku a teda na vyprovokovanie tretej svetovej vojny.

No a že zostrelenie malajzijského dopravného lietadla má na svedomí Ukrajina, tak ako provokáciu v Gliwiciach spáchal Hitler, prezradil nedávno bývalý vysoký funkcionár Ukrajinskej bezpečnostnej služby Vasilij Pozorov. Ten 26. marca 2019 usporiadal v Moskve tlačovú konferenciu, kde uviedol, že to bola Ukrajina, ktorá rozpútala na Ukrajine etnickú genocídu a 17. 6. 2014 nad Donbasom zostrelila lietadlo MH17 Malajzijských aerolínií na trase z Amsterdamu do Kuala Lumpur.

Ukrajina tak v snahe vyvolať propagačný útok proti Rusku, ako Hitler pri Gliwiciach, zavraždila 298 cestujúcich a posádku. Smutné je však to, že túto špinavosť šíрили aj pravicové slovenské mienkotvorné médiá ako pravdu. No a keďže Bojovník bol proti nej, tak si nás vzali tiež na paškál.

Američan Paul Craig Roberts z Ústavu politickej ekonómie dnes pripomína, že už v júli 2014 písal „o jasne zinscenovanej udalosti“ a že obvinenie Rusov, ako pôvodcov tejto katastrofy, sa objavilo dávno pred akýmkoľvek vyšetovaním. Nekonal Hitler rovnako voči Poliakom?

S využitím: <http://outsidermedia.cz/>

vysoky-ukrajinsky-zpravodajsky-cinovnik-to-ukrajina-sestrelila-let-mh-

...hlavným cieľom agresie NATO v bývalej Juhoslávii bolo priblíženie jeho infraštruktúry k západným hraniciam Ruska?

Bombardovanie Juhoslávie silami NATO bolo nevyhnutné, pretože aliancia sa plánovala rozšíriť smerom k Rusku, uviedol Živadin Jovanovič, ktorý bol v rokoch 1998–2000 ministrom zahraničia Zväzovej republiky Juhoslávia.

Pre ruskú agentúru RIA Novosti povedal, že neexistovala možnosť vyhnúť sa agresii NATO, pretože tá mala „pre agresorov globálny geopolitický význam“. „Chceli predviesť svoju silu napriek medzinárodnému právu i OSN, získať otvorený priestor na nasadenie stratégie vojenskej expanzie na juhovýchod,“ zdôraznil.

„Na druhej strane potrebovali zaviesť precedens, aby mohli globalizovať intervencie mimo systému OSN, bez konzultácií s BR OSN,“ povedal a dodal, že Západ sa pokúšal vytvoriť základňu na Balkáne a zároveň tým, „ako oni hovoria, napraviť chybu bývalého prezidenta USA a vrchného veliteľa spojencov počas druhej svetovej vojny Dwighta Eisenhowera a priblížiť základne k západným hraniciam Ruska“.

Ďalej bývalý minister uviedol, že „po vytvorení základne Camp Bondsteel v Kosove sa po štyri základne objavili v Rumunsku i v Bulharsku a niekoľko na Baltickom mori“.

...tesne po vojne vojaci, ktorí slúžili v židovskej brigáde britskej armády, si zorganizovali skupinu, ktorá bez milosti začala likvidovať bývalých esesákov?

V internete nájdete konštatovanie, že „počas júla 1945 sa príslušníci tejto brigády začali dozvedať podrobnosti o osude židovského obyvateľstva na Nemcami okupovaných územiach, o ich systematickej likvidácii a zverstvách páchaných Nemcami nad nimi. Niektorí príslušníci židovskej brigády začali zhromažďovať informácie o príslušníkoch SS a Wehrmachtu, ktorí sa na zločinoch podieľali a pripravovať ich likvidáciu.“

Jakov Kedmi na Rossija 20. marca 2019 uviedol, že títo pomstiteľia nachádzali v Nemecku domy, v ktorých žili bývalí esesáci a bez milosti ich zabíjali. „Bez súdu a vyšetovania,“ povedal Jakov Kedmi a prezradil, že jeden z pomstiteľov sa potom stal náčelníkom štábu izraelskej armády.

- r - a - admi -

• **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Gabriela Baloghová 89, Beata Laurincová 65 a Dalimír Pišťanský 45 rokov.

• **Bačkov:** Mikuláš Hudák 75 rokov.

• **Bratislava 7:** Juraj Krahulec 97, Juraj Nemeč 96 a Štefan Plagan 93 rokov.

• **Bratislava 24:** Ing. Karol Kuna 91 rokov.

• **Bratislava 29:** Rozália Čierna 83 rokov.

• **Breznička:** Anna Fehérpatakyová 70 rokov.

• **Brezno:** Milan Giertl a Peter Vraniak 65 rokov.

• **Cinobaňa:** Mária Gombalová a Anna Hanová 81 rokov.

• **Čierny Balog:** Anna Kvietková 90, Mária Giertlová 89, Štefan Vozár 81, Ján Babčan a Milan Daxner 60 rokov.

• **Čierny Potok:** Slavomír Skalák 35 rokov.

• **Čičmany:** Viera Piešová 70 rokov.

• **Čirč:** Michal Varchola 81 rokov.

• **Dobšiná:** Ondrej Gallo 80 rokov.

• **Dolná Krupá:** Michal Konečný 87 a Otilia Lišková 65 rokov.

• **Dolné Vestenice:** Anna Kalinová 82 rokov.

• **Egreš:** Jozef Timko 55 rokov.

• **Gemerská Poloma:** Mária Ďuričková 83 a Juraj Breznen 75 rokov.

• **Giraltovce:** Vladimír Osif 81 a Milan Sabolčík 71 rokov.

• **Horná Lehota:** Božena Štrbová 80, Marta Nagyová 80, Ružena Chomičová 70 a Marta Balcová 70 rokov.

• **Humenné:** Mária Stanková 70 rokov.

• **Jovsa:** Júlia Demková 86 rokov.

• **Kamenica nad Cirochou:** Ján Sivčo 70 a Ján Mažerik 60 rokov.

• **Kamienka:** Juraj Lazarčík 70 rokov.

• **Košice-Juh:** Michal Záhorčák 87 rokov.

• **Krajná Bystrá:** Peter Štefanov 45 rokov.

• **Kremnica:** Jozef Kluka 83 a Jaroslav Murgač 70 rokov.

• **Liptovský Mikuláš:** Ján Iľanovský 97, Elena Golanová 88, Mária Polláková 86, Mária Chrapčiaková 85, Šarlota Janeková 83, Oľga Závodná a Ing. Ivan Liška 70 rokov.

• **Liptovská Osada:** Želmira Belušová 97, Magdaléna Boturová 86, Viera Halušková 78 a Emília Paračková 75 rokov.

• **Málinec:** Anna Gabľasová 50 rokov.

• **Medzilaborce:** Peter Hrinda 84 a Juraj Madej 82 rokov.

• **Miezgovce:** Mária Sečkárová 75 rokov.

• **Michalovce:** Ján Pozník 93, Helena Kučeravcová 86, Helena Čopáková, Helena Hriňová, Kvetoslava Niklasová a Alžbeta Havrošová 80, Pavel Hodáň 60 a Marcel Medvid' 40 rokov.

• **Muráň:** Anna Zajačková 70 a Juraj Ďurej 89 rokov.

• **Nacina Ves:** Ľudovít Tokár 75 rokov.

• **Nitra – Horné mesto:** MVDr. Ján Černek 89 rokov.

• **Nižný Žipov:** Júlia Dugošová 88, Monika Kosturová 50 a Jana Berešová 55 rokov.

• **Nová Ľubovňa:** Ján Bondra 65 a Peter Kmeč 60 rokov.

• **Novosad:** Marek Rostáš 45 rokov a Andrej Hankoščák 83 rokov.

• **Očová:** Pavel Dorot 80 rokov.

• **Partizánske:** Agneša Minárová 91, Ing. František Krähembiel a Emília Žuchovská 70, Mgr. Mária Hazuchová a JUDr. František Toma 65 rokov.

• **Pezinok:** Eva Wengová 82 a Anna Noskovičová 70 rokov.

• **Pliešovce:** Anna Rausová 84 rokov.

• **Poltár:** Izabela Miadoková 93 rokov.

• **Prešov, pri ZV SR:** Ing. Michal Milas 70 rokov.

• **Púchov:** Alžbeta Rázgová 75 rokov.

• **Rajec:** Anna Franeková 80 rokov.

• **Revúca, gen. Viesta:** Mária Laciaková 82, RNDr. Ján Hiciar 80, Karol Žigo a Ružena Smolková 75, Lýdia Remperová 70, Gabriela Beregiová a MUDr. Jaroslava Machanová 65, Ing. Jozef Krupa 60 a Eva Výborná 20 rokov.

• **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Paed. Dr. Elvíra Valigurská 55 rokov.

• **Rimavská Sobota 2:** Peter Nociar a Jolana Bitalová 70 a Nataša Alušiková 60 rokov.

• **Sečovce 1:** Mária Pačutová 70, Jozef Tkáčik 65 a Štefan Andraš 45 rokov.

• **Sečovce 2:** Irena Macková 90 rokov.

• **Selce:** Mária Gibalová 75 rokov.

• **Sliach:** Ing. Pavel Murín 81 rokov.

• **Slovenská Ľupča:** Bogdana Laštiaková 45, Zlatica Kočhelková a Eva Krajčová 65 rokov.

• **Slovenské Nové Mesto:** Milan Rusinkovič 70, Ladislav Palčík 75 a Štefan Hovanec 84 rokov.

• **Spišská Nová Ves:** Jiřina Feranečová 82 a RSDr. Mikuláš Repčiak 75 rokov.

• **Stará Kremnička:** Štefan Melichar 70 a Štefan Lupták 80 rokov.

• **Stará Ľubovňa:** Imrich Popjak 70, Mária Hnašová 65 a Peter Sokol 60 rokov.

• **Stará Turá:** Jaroslav Mikláš 81 rokov.

• **Staškovce:** Ján Homza: 65 rokov.

• **Strážske:** Marta Mihalíková 60 rokov.

• **Streda nad Bodrogom:** Zuzana Kollarová 75 rokov.

• **Svätúš:** Mária Pallaiová 86 rokov.

• **Svidník:** Michal Šurkala a Jozef Feckanin 65 rokov.

• **Tlmače:** Anna Bombalová 75 rokov.

• **Topoľčany 2:** Jozef Bystričan 88 rokov.

• **Trebišov 2:** Alžbeta Straková 75 a Róbert Ivan 35 rokov.

• **Trebišov časť Milhostov:** Ladislav Bodnár 70 rokov.

• **Trenčín 1:** Karol Steklý 98, Anna Blažková 83, Emília Lazírová 75, Ľudmila Kivarotová 50 a Boris Novotný 30 rokov.

• **Trenčín 2:** Marta Hudecová 80 rokov.

• **Trhovište:** Miriam Semjanová 45 a Eva Ivanková 40 rokov.

• **Trnava 1:** Irena Šišková 95, Vla-

dimír Pěč 90, Oľga Milová 88, Mária Glembová 89 a Ing. Štefan Bachar 83 rokov.

• **Uderina:** Ján Hvozďák 60 rokov.

• **Vagrince:** Viera Barvirčáková 60 rokov.

• **Veľaty:** Anna Nemethová 91 rokov.

• **Vráble:** Ing. Eva Šichtová 65 rokov.

• **Vysoká nad Kysucou:** Viliam Jančík 70 rokov.

• **Vyšné Nemecké:** Mária Pallajová 89 rokov.

• **Vyšný Orlík:** Michal Liga 83 a Jozef Mikula 60 rokov.

• **Zemianske Kostolany:** Helena Hulíniová 75 rokov.

• **Zbudza:** Matilda Ferková 90 rokov.

• **Zvolen Centrum 1:** Irena Hulíniová 93 a Pavel Stančík 94 rokov.

• **Zvolen – Zlatý Potok:** Anna Kubišová 85 rokov.

• **Želiezovce:** František Štanc 70 rokov.

• **Žiar nad Hronom:** Helena Košťová 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Ruské veľvyslanectvo darovalo Žiline pamätné tabule

Pred rokom, na deň výročia oslobodenia Žiliny, veľvyslanec RF na Slovensku Alexej Fedotov spoločne s primátorom Žiliny odhalili na Vojenskom cintoríne na Bôriku pamätné dosky s menami padlých vojakov Červenej armády pri oslobodzovaní severozápadného Slovenska. Tie boli dané do správy mesta.

Zosobniť všetkých vojakov, ktorí sú na tomto mieste pochovaní, sa podarilo SZPB v spolupráci s ruským veľvyslanectvom. Vďaka ich niekoľkoročnej práci dnes pamätná doska nesie mená 1907 hrdinov, ktorí padli pri oslobodzovaní našich obcí od Liptovského Mikuláša cez dolný Liptov, Oravu, Kysuce, Turiec, Žilinskú kotlinu a Bytčiansko. S iniciatívou vybudovať týmto odvážnym mužom pamätné tabule prišlo Veľvyslanectvo RF po tom, ako sa im vo vojenských archívoch podarilo dodatočne vypátrať mená ďalších pochovaných vojakov Červenej armády na bôrickom cintoríne. „Do minulého roku sme uvádzali, že na cintoríne je pochovaných 1768 vojakov Červenej armády. Na pamätnej tabuli sa dnes nachádza 1907 mien,“ doplnil Juraj Drotár, predseda ob-

lastného výboru a podpredseda ÚR SZPB.

Náklady na obnovu cintorína a pomníkov, na výrobu a osadenie kamenných dosiek predstavujú sumu 161 810 eur. Projekt financovalo Veľvyslanectvo RF na Slovensku. Žilinský primátor Peter Fiabáne a ruský veľvyslanec oficiálne podpísali darovaciu zmluvu, na základe ktorej prešli tabule

bezplatne do vlastníctva mesta. „Na bôrickom cintoríne leží mnoho sovietskych vojakov a dôstojníkov, ktorí sa zaslúžili o oslobodenie Žiliny a okolitých miest. Už to však nie sú len neznámi hrdinovia bez mena, už poznáme ich identitu a môžeme im tak lepšie vzdať úctu a hold. Som vďačný Veľvyslanectvu RF aj SZPB za ich prácu,“ uviedol P. Fiabáne.

Po slávnostnom podpise položili primátor spolu s veľvyslancom na vojenskom cintoríne vence a spoločne si uctili ich pamiatku. **Z TS MeÚ Žilina, snímka MeÚ**

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Bacúch:** so 76-ročným Júliusom Nikelom.

■ **Kordíky:** s 53-ročným Jánom Birešom.

■ **Melčice – Lieskové:** so 64-ročným Tiborom Hantákom.

■ **Trebišov 1:** s 82-ročným Alexandrom Bosnyakom.

■ **Trenčín 2:** s 89-ročným Jánom Lajdom.

■ **Trnava 1:** s 88-ročným Ing. Ondrejom Jurigom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Memorandum z Novosadu

Národom Ruskej federácie

My, vlastenci, členovia SZPB v meste Novosad, účastníci každoročného slávnostného zhromaždenia pri príležitosti 74. výročia oslobodenia nášho mesta vyhlasujeme, že uplatníme všetky svoje sily na zachovanie mieru.

S hlbokou úctou si ceníme pamiatku obetí národov Ruskej federácie a ZSSR, ktorí padli pri obrane Československa a celej Európy počas 2. sv. vojny v boji s nenávideným fašizmom.

Nezabudneme na nesmrteľné hrdinstvo a bojové zásluhy vojakov Červenej armády za víťazstvo nad fašizmom a taktiež na neotrasiteľné

mierumilovné úsilie obyvateľov Ruska o mierové spolunažívanie v Európe i na celom svete.

Odsudzujeme umelé podnecovanie rusofóbie a nenávisťi, smerujúcej proti národom RF, cieľom ktorých je vytvorenie podmienok na vznik vojnového konfliktu, ktorý by mohol mať tragické následky nielen pre európske štáty, ale aj pre celý svet.

Zodpovední občania nášho štátu si želajú mať priateľské vzťahy so všetkými mierumilovnými národmi a predovšetkým bratský vzťah so slovanskými národmi.

Agresívny blok NATO nedodržiava rezolúcie OSN a rozhodnutia BR OSN. Provokuje a podpichuje k vojne celý svet, vrátane štátov vlastniacich atómové zbrane, čo zvyšuje napätie v medzinárodnej situácii.

Kategoricky odmietame provokácie zo strany USA a členských štátov NATO, smerujúce proti Ruskej federácii a iným slovanským národom.

Naša vlasť je pod geopolitickým tlakom USA a skupiny západných štátov, usilujúcich sa dosiahnuť politickú nadvládu, v prvom rade nad Ruskom. Slepota niektorých našich politikov, členov parlamentu a médií, úmy-

selne neobjektívne, klamlivo a falošne informujú spoločnosť o vývoji aktuálnej situácie na medzinárodnej scéne, čo napomáha umelému šíreniu nenávisťi a rusofóbie.

Za túto nedôstojnú, smutnú a zlovestnú expanziu nenávisťných a protiruských nálad sa ruskému národu ospravedľujeme a dúfame, že historické skúsenosti a múdrosť občanov RF nedopustia eskaláciu napätia a mierové úsilie zvíťazí nad umelo vyvolanou nenávisťou.

Účastníci každoročného zhromaždenia členov SZPB.

V Novosade, 16. 12. 2018

Moskovskij veterán

Kniha je náš pomocník

V súčasnosti vo verejných knižniciach staršie výtlačky kníh s odbojovou tematikou v regáloch beletrie a v oddeleniach s náučnou literatúrou zapadajú prachom. Napriek tomu, že mnohé majú čo povedať aj súčasným čitateľom.

K ich propagácii môžeme prispieť aj my, členovia SZPB. A to nielen medzi našimi členmi, ale aj medzi ďalšími záujemcami o spoznávanie nedávnej histórie.

Naša základná organizácia SZPB v Báhoňi v spolupráci s miestnou knižnicou Domova sociálnych služieb v Mesiaci knihy, z príležitosti Týždňa slovenských knižníc usporiadala stretnutie ťažko zdravotne postihnutých a nevidiacich klientov – čitateľov pod názvom Slovo čítané i hovorené. Účastníci sa dozvedeli o významných osobnostiach v oblasti práce s knihou, najmä o Matejovi Hrebendovi a o vynálezcovi slepeckého písma Louisovi Braillem, oboznámili sa so spôsobom hľadania titulov v policiach podľa systému medzinárodného desatinného triedenia kníh i možnosťou výberu kníh v Braillovom písme, ktoré sa vo väčšom počte nachádzajú v knižnom fonde knižnice.

Súčasťou podujatia bola výstava kníh z oblasti literatúry faktu obohatená titulmi s tematikou protifašistického odboja počas 2. sv. vojny. Zapožičali sme ich z knižného fondu obecnej knižnice i mestských knižníc z Trnavy a Pezinka.

Nechýbali ani zvukové knihy. Viacerí čitatelia majú záujem o tento druh literatúry a preto aj cestou našej organizácie pravidelne im donášame knihy s popisom vojnových operácií vo dvoch svetových vojnách, v Slovenskom národnom povstaní aj o konkrétnom zapojení v odboji miestnych občanov prostredníctvom článkov v obecných novinách. Požičať si môžu súčasné časopisy Obrana, Bojovník i najnovšie vydania kníh s popisom vojenskej techniky.

Takýmto spôsobom umožňujeme klientom zariadenia účelne využívať voľný čas na získavanie nových vedomostí, taktiež aktuálnych informácií o poslaní a činnosti SZPB.

Milan Bušo

K pravidelným čitateľom kníh s vojenskou tematikou patria Jozef Salay s Alexandrou Zelenayovou.

Nemeckí muzikanti šokovali židovskú komunitu

Popredná nemecká rocková skupina Rammstein sa podľa denníka „Bild“ postarala o obrovský škandál, keď porušila nepísané tabu, že téma židovského holokaustu nemôže byť objektom zábavného marketingu a reklamnej produkcie.

Túto skutkovú podstatu mal naplniť jej najnovší videoklip s názvom „Deutschland“, v ktorom hudobníci prezentujú viaceré etapy nemeckých dejín, vrátane umeleckej inscenácie vlastnej popravy obesením v kulisách hypotetického koncentračného tábora.

V spornej pasáži videoklipu stoja štyria protagonisti skupiny „Rammstein“ na šibenici v pruhovaných väzenských mundúroch so slučkami na krku, pričom gitarista Paul Landers (54) má na hrudi aj žltú šesťcípú Dávidovu hviezdu.

Židovskú komunitu v Nemecku aj v Izraeli táto provokácia nespierne pobúrila. Predstavitel' izraelského ministerstva zahraničných vecí Emmanuel Nahson označil zneužitie holokaustu na reklamné a zábavné účely za hanebné a vyzval na okamžitú cenzúru spornej pasáže z videoklipu „Deutschland“, ako aj na zákaz všetkých reklamných upútaviek, v ktorých je prezentovaná scéna s popravou väzňov.

Na škandál reagoval aj predseda ústrednej židovskej rady v Nemecku Josef Schuster, podľa ktorého je zneužívanie témy holokaustu na marketingové účely zavrhnúťhodné a nemorálne.

Samotní členovia jednej z najúspešnejších skupín nemeckej rockovej scény neskrývajú prekvapenie z ostrej kritiky svojho videoklipu a považujú to za nedorozumenie, nakoľko kritizovaná pasáž zobrazuje reálnu časť nemeckej histórie. Podobnú obhajobu však rozhodne zavrhol splnomocnenec nemeckej spolkovéj vlády pre otázky antisemitizmu Felix Klein, podľa ktorého umelci zo skupiny Rammstein prekročili červenú líniu.

Podľa HSP, 29. 3. 2019

Dňa 27. marca 2019 bola v aule našej ZŠ Komenského Svät Dáša otvorená Putovná výstava Múzea SNP k 75. výročiu SNP, ktorá je od 4. 4. do 6. 5. sprístupnená pre školy aj verejnosť. Samozrejme, so skvelými lektormi.

Vernisáže sa zúčastnil tajomník OblV SZPB z Popradu Ján Pavlovčín, primátorka mesta

Svät Dáša Vajsovičová a riaditeľka ZŠ Monika Dudinská. Popradčania výstavu vnímajú aj ako prípravu na finále Medzníky 2. sv. vojny.

Ján Pavlovčín sa za približovanie dejín žiakom a širokej podtatranskej verejnosti poďakoval vedeniu školy a Múzeu SNP.

Michal Kopko

Slovensko a Slováci vo víre 1. sv. vojny

Dňa 7. 3. 2019 sa v priestoroch Podduklianskej knižnice vo Svidníku uskutočnila prezentácia publikácie Vojenského historického ústavu „Slovensko a Slováci vo víre prvej svetovej vojny“, s podtitulom „Vojenské dejiny Slovenska 1914–1919 (Slovom a obrazom)“, autorov Miloslava Čaploviča a Jany Zaťkovej.

V jednotlivých kapitolách sa autori zaoberajú príčinami vypuknutia 1. sv. vojny v Európe, situáciou na Slovensku počas vojnových rokov, činnosťou Slovákov v ra-

kúsko-uhorskej armáde a československých légiách na bojiskách 1. sv. vojny, vznikom Československa a bojovými akciami o slovenské územie v roku 1919.

Súčasťou podujatia bola prezentácia dokumentárneho filmu z dielne VHÚ o živote jednej z najvýznamnejších osobností novodobých dejín Slovenska, diplomata, politika, letca, brigádneho generála ozbrojených síl Francúzska, ale aj astronóma a fotografa Milana Rastislava Štefánika (21. 7. 1880–4. 5. 1919).

Podľa vhu.sk, 12. 3. 2019

Grafické dejiny Slovanstva v Galante

SZPB, Dom MS, MO MS v Galante, Velvyslanectvo RF na Slovensku pri príležitosti 74. výročia oslobodenia Galanty pripravili 4. apríla slávnostné otvorenie výstavy ruského maliara-grafika Alexandra Jerašova vo výstavnom priestore Domu MS v Galante. Vernisáže sa zúčastnil atašé velvyslanectva RF Nikita Griščenko. V programe vystúpila Ljubov Stukowa a zapievala zopár známych ruských pesničiek.

Jerašovova výstava pod názvom „Letopisy“ je ojedinelou svojho druhu. Vystavené grafiky približujú najvýraznejšie medzníky nielen dejín Ruska, ale aj spoločné pre slovanské národy. Zachytáva prechod od táboriska starovekého človeka až po

60. roky minulého storočia, od krstu Ruska, až po prvý let človeka do vesmíru.

Na umeleckých dielach je zachytené aj dedičstvo veľkého ruského vojvodu, svätého Alexandra Nevského, aj nešťastie, ktoré priniesla Vláda samo-

zvancov (zvaná tiež Obdobie Smuty), vpád Napoleonových vojsk, tragické udalosti Prvej svetovej vojny, oslobodenie od fašizmu a Posvätné Víťazstvo, vrátane „Východnej skupiny“ čs. armády“ pplk. Ludvíka Svobodu v Suzdali.

Umelecké diela maliara sa nachádzajú v štátnych a súkromných zbierkach Kazachstanu, Ruska, Nemecka, Veľkej Británie a v ďalších krajinách.

Výstava potrvá do konca apríla 2019.

OblV SZPB Galanta

Pozvánka na Slovanskú kvapku krvi SNP

Klub darcov krvi v Čiernom Potoku, obecné zastupiteľstvo, ZO SZPB arm. gen. I. Svobodu v Čiernom Potoku v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR, pracovisko Banská Bystrica, vás pozývajú na bezplatný odber krvi, ktorý sa uskutoční v KD v Čiernom Potoku, okr. Rimavská Sobota, v piatok 2. 8. 2019 od 8.00 hod. do 11.00 hod.

Každý darca krvi pri registrácii predloží platný občiansky preukaz, platný preukaz zdravotnej poisťovne, preukaz darcu krvi (okrem prvorodcov).

Po odbere krvi sa uskutoční kladenie vencov k pamätníku obetí fašizmu a slávnostné zhromaždenie obyvateľov k 75. výročiu SNP.

Súčasne sa v tento deň uskutoční športový deň (V. ročník) „Memoriál brigádneho generála Imricha Gibalu“.

Súťaž sa bude v streľbe zo vzduchovky, v hode granátom na cieľ i do diaľky...

Bližšie informácie na tel. čísle: 0915 646 828, 047/568 3253

Jozef Pupal

